

**MONIKULTTUURISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELU-
VALIKON KÄYTTÖÖNOTON KARTOITUS JA ARVIOINTI
TAMPEREEN PÄIVÄHOIDOSSA**

Annika Tiilikainen

Opinnäytetyö
Joulukuu 2011
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikan suuntautumisvaihtoehto
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikan vaihtoehtoiset suuntautumisopinnot

TIILIKAINEN ANNIKA

Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon käyttöönoton kartoitus ja arviointi Tampereen päivähoidossa
Opinnäytetyö 60 s.
Joulukuu 2011

Tämän opinnäytetyön aiheena on kartoittaa ja arvioida monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon käyttöönottoa Tampereen päivähoidossa. Palveluvalikko on Internet-sivusto, joka otettiin käyttöön kaupungin sisäisessä Intranetissä helmikuussa 2011. Sen tarkoituksena on toimia uutena työvälineenä varhaiskasvattajille.

Teoreettisen taustan muodostaa monikulttuurinen varhaiskasvatus sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa. Monikulttuurista varhaiskasvatusta tarkastellaan lainsäädännön, kulttuurin ja erilaisten vallitsevien arvopohjien kannalta. Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikko osa-alueineen esitellään myös teoreettisen osuuden yhteydessä.

Palveluvalikon käytön kartoitus toteutettiin kahdessa osassa sähköisenä kyselytutkimuksena. Vastaajina olivat Tampereen päivähoidon varhaiskasvattajat. Yhteensä vastaajia oli 25. Heiltä kysyttiin heidän henkilökohtaisia näkemyksiään siitä, mitä asioita he pitävät tärkeinä monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa sekä minkä verran he ovat käyttäneet palveluvalikkoa ja miten kokeneet sen käytön. Vastauksista piirtyy selvälinjainen kuva siitä, että Tampereen varhaiskasvattajat suhtautuvat positiivisesti monikulttuurisen varhaiskasvatuksen mukanaan tuomiin haasteisiin. He kokevat osaamisensa melko hyväksi nykyiselläänkin, mutta kaipaisivat silti vielä enemmän tietoa aiheesta tukemaan kiireistä ja haastavaa työtään. Erityisesti varhaiskasvattajat toivoisivat, että palveluvalikon kautta löytyvä tieto monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta olisi yksinkertaisemmassa muodossa ja selkeämmin esitettynä.

Avainsanat: monikulttuurinen varhaiskasvatus, päivähoito, ammatillinen osaaminen, Internet-sivustot

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services
Option of Social Pedagogy

TIILIKAINEN, ANNIKA: Survey and Evaluation of Service Menu for Multicultural Early Education in Daycare Services of Tampere

Bachelor's thesis 50 pages.
December 2011

This thesis discusses the survey and evaluation of the service menu for multicultural early education in the daycare services of Tampere, Finland. The service menu is a website which was first published in February 2011 in the Tampere intranet for the employees of the Tampere municipality. It functions as a new tool for early educators in their work.

Multicultural early education, both in Finland and in other Nordic countries, forms the theoretical basis for this thesis. Multicultural early education is examined through legislation, culture and different dominant values of society. The service menu of multicultural early education is also represented in the theoretical part of the thesis.

The research was conducted in two parts as an electronic survey. The respondents were all early educators working in the Tampere daycare services. Altogether 25 people completed the questionnaires. They were asked about their personal views on what is important in the implementation of multicultural early education, how much they have used the service menu and how they feel about using it. The answers show that the early educators in Tampere share a positive outlook towards the challenges of multicultural early education. They feel that their current competence is relatively good, but regardless they would like to have more information to support their busy and challenging work. Especially the early educators hoped that the information on multicultural early education found through the service menu would be in a simpler form and more clearly represented.

Key words: multicultural early education, daycare, professional competence, websites

SISÄLLYS

JOHDANTO	6
1 MONIKULTTUURINEN VARHAISKASVATUS MEILLÄ JA MUUALLA.....	7
1.1 Monikulttuurinen varhaiskasvatus Suomessa.....	8
1.1.1 Lähtökohtia monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen	8
1.1.2 Pääkaupunkiseudun toimintamalli	11
1.1.3 Monikulttuurinen varhaiskasvatus muissa kunnissa	14
1.1.4 Internet monikulttuurisuuden tietolähtieteenä	15
1.2 Monikulttuurinen varhaiskasvatus Ruotsissa	19
1.3 Monikulttuurinen varhaiskasvatus Norjassa	21
2 MONIKULTTUURISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVALIKKO.....	22
2.1 Palveluvalikon taustaa.....	22
2.2 Palveluvalikon rakenne.....	24
3 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	26
3.1 Tutkimuskysymykset	26
3.2 Kyselylomakkeen suunnittelu	27
3.3 Opinnäytetyön prosessin kuvaus.....	28
3.4 Tutkimusaineiston analyysi.....	30
4 VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖN KOKEMUKSIA MONIKULTTUURISESTA VARHAISKASVATUKSESTA JA PALVELUVALIKON KÄYTÖSTÄ.....	31
4.1 Vastaajien taustatiedot	31
4.2 Vastaajien näkemyksiä monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta	34
4.3 Vastaajien kokemuksia palveluvalikon käytöstä	38
5 TUTKIMUKSEN ARVIOINTI JA LUOTETTAVUUS.....	46
6 POHDINTA	48
LÄHTEET	52

LIITTEET	55
LIITE 1: Kyselylomake.....	55
LIITE 2: Saatekirje 1	58
LIITE 3: Saatekirje 2.....	59
LIITE 4: Palveluvalikon etusivu.....	60

JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena oli kartoittaa ja arvioida monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon käyttöönottoa Tampereen päivähoidossa. Tulin itse mukaan projektiin sitä kautta, että otin ensin yhteyttä erääseen tamperelaiseen päiväkotiin ja tiedustelin, olisiko heillä ollut opinnäytetyön aihetta tarjolla. He puolestaan ohjasivat minua kääntymään Tampereen päivähoidon erityiskasvatuksen koordinaattorin puoleen, joka esitteli projektin minulle. Työelämäohjaajakseni sain palveluvalikon suunnitelleen monikulttuuristen asioiden projektin projektivastaavan.

Palveluvalikko oli uusi, helmikuussa 2011 Tampereen kaupungin sisäisessä Intranetissä julkaistu työväline kaupungin päivähoidon työntekijöille. Se sisältää sekä teorian tietoa että käytännön toimintaohjeita monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta, varhaiskasvatuksen aloituksesta päivähoidossa ja suomi toisena kielenä -opetussuunnitelman laatimisesta. Tämän lisäksi valikosta löytyy myös kattavasti päivähoidon asiakkuuteen liittyviä lomakkeita.

Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen projektissa kaivattiin tietoa palveluvalikon käyttöönottoa edeltävästä tilanteesta sekä tietoa siitä, miten valikko on otettu päivähoidon työntekijöiden keskuudessa käyttöön. Lisäksi tietoa tarvittiin siitä, millaiseksi varhaiskasvattajat ovat kokeneet valikon toiminnan. Valikko julkaistiin helmikuussa 2011. Ensimmäinen kysely toteutettiin toukokuussa 2011, jotta päivähoidon henkilökunta oli edes hieman tietoinen valikosta ja sen käyttömahdollisuuksista. Jälkimmäinen kysely tehtiin syyskuussa 2011 kesälomien jälkeen, sillä suurin osa lapsista aloittaa päivähoidon elokuussa.

Raporttini teoriaosuudessa käsittelen ensin monikulttuurista varhaiskasvatusta ja sen taustoja ja toteutusta sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa. Sen jälkeen esittelen tutkimuksen pohjana ollutta monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa ja käyn läpi opinnäytetyön prosessia. Raportin loppupuolella analysoin kyselytuloksia ja pohdin muun muassa, millaista jatkotutkimusta aiheesta voisi kenties tulevaisuudessa tehdä.

Aihe on ajankohtainen ja merkityksellinen siinä mielessä, että saadaan tietoa uuden työvälineen toimivuudesta, ja siitä kuinka hyödylliseksi se on koettu. Tämän tiedon pohjalta sitä voidaan mahdollisesti esimerkiksi muokata tulevaisuudessa. Yhteiskunnalliselta kannalta tarkasteltuna se auttaa kartoittamaan yhteisön todellisia kokemuksia ja tarpeita monikulttuurisen varhaiskasvatuksen alueella.

1 MONIKULTTUURINEN VARHAISKASVATUS MEILLÄ JA MUUALLA

Monikulttuurisuus käsitteenä ei ole kovinkaan helppo tai yksiselitteinen. Arkikielessä puhumme usein eri kulttuurin osa-alueista kuten ruokakulttuurista, pukeutumiskulttuurista tai tapakulttuurista. Sanaan ”kulttuuri” liitetään usein myös esimerkiksi taiteet, tieteet, uskonto ja kirjallisuus. Yksi kulttuurin erityispiirre on myös se, että se on aina sidoksissa johonkin tiettyssä paikassa sijaitsevaan yhteisöön jonain tietyssä aikana.

Monikulttuurisuudella voidaan esimerkiksi kuvata joko yhteiskunnan tilannetta tai sitten määritellä tarkemmin käsitteen sisälle kuuluvia ilmiöitä. Näin ollen esimerkiksi Suomea voitaisiin kuvata monikulttuuriseksi yhteiskunnaksi siinä mielessä, että täällä asuu useisiin kansoihin kuuluvia ihmisiä, huolimatta siitä ettei Suomea aikaisemmin ole juurikaan määritelty monikulttuuriseksi. Kansallinen yhtenäisyys oli pitkään Suomessa poliittisena ihanteena ja tavoitteena, eikä vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden olemassaoloa tai heitä koskevia asioita pidetty tämän vuoksi kovinkaan tärkeinä. (Paavola & Talib 2010, 26.)

Yksilö syntyy kuitenkin aina johonkin kulttuuriin, jonka kautta hän oppii kyseisen yhteisön vallitsevat arvot ja normit sekä alkaa rakentaa omaa identiteettiään, asenteitaan ja maailmankuvaansa (Wahlström 1996, 82). Sen sisällä hänelle muodostuu ajan myötä useita eri rooleja, mutta vain yksi kulttuuri-identiteetti, joka samalla liittää hänet yhteen viiteryhmään ja sulkee pois muista (Kaikkonen 2001, 347).

Monikulttuurisuudella voidaan myös yksinkertaisimmillaan tarkoittaa kahden tai useamman kulttuurin kohtaamista, rinnakkaiseloja ja keskinäistä vuorovaikutusta. Monikulttuurisuutta syntyy, kun tarpeeksi iso joukko tietyn kulttuuripiirin ihmisiä muuttaa pysyvästi toiseen paikkaan ja toisen kulttuurin vaikutusalueelle tuoden osan omaa kulttuuriaan mukanaan. Sulautuminen kantaväestön tapoihin vie aikaa ja harvoin onnistuu kokonaan, joten kyky toimia yhteistyössä ja harjoittaa sujuvaa vuorovaikutusta on oleellinen ristiriitojen ja kulttuurien välisten törmäysten välttämiseksi. (Jalarvo 2009, 7).

1.1 Monikulttuurinen varhaiskasvatus Suomessa

1.1.1 Lähtökohtia monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen

Monikulttuurinen varhaiskasvatus muodostaa tällä hetkellä suhteellisen uuden haasteen suomalaiselle päivähoidolle ja esiopetukselle, ja alueelliset vaihtelut ovat suuria. Pääkaupunkiseudulla kehitettiin vuosina 2005-2007 MONIKU-hankkeessa oma toimintamalli monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen (MONIKU-hanke 2007). Sen sijaan Kemissä päivähoidon esimiehet vasta toivoivat yhtenäistä toimintamallia monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen vuonna 2007 (Nissinen & Rajaniemi, 2007.)

Maahanmuuttajataustaiset lapset, joista jatkossa käytän pääasiassa käsitettä vieraskieliset lapset, voidaan karkeasti ajateltuna jakaa kahden eri ryhmään: Suomeen muuttaneet lapset, ja Suomessa syntyneet lapset, joiden vanhemmat tai isovanhemmat ovat maahanmuuttajia. Lapsilla voi myös olla Suomen kansalaisuus, mutta he ovat asuneet ulkomailla useita vuosia ja sitten muuttaneet takaisin Suomeen. Viime vuosina Suomeen muuttaneista lapsista puolet on tällaisia. Suomessa oli vuonna 2007 402 000 vauva- ja varhaiskasvatuskäistä lasta, joista vieraskielisiä lapsia oli 14 000 (3,5%). (Kartovaara & Hannele 2007.)

Monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen kuuluvat olennaisesti kasvatuskumppanuus, lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin tukeminen, lapsen sosiaalisen vahvistamisen ja kotoutumisen tukeminen, suomenkielen oppimisen tukeminen sekä varhaiskasvatushenkilöstön monikulttuurisen tietämyksen ja osaamisen vahvistaminen. Sen tarkoituksena on tukea lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä, ja erityispiirteinä ovat kielellisen ja kulttuurillisen kehityksen tukeminen. (MONIKU-hanke 2007).

Kieli on tärkeä tekijä lapsen arkielämässä, sillä sen kautta lapsi kehittää ajatteluaan, logiikkaa ja ongelmanratkaisua. Myöhemmin kieli on tärkeä väline erilaisten sosiaalisten ja kommunikaatioon liittyvien taitojen opettelussa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2003, 17).

Suomalaisessa varhaiskasvatuksessa, joka pohjautuu Yhdistyneiden Kansakuntien Lapsen oikeuksien sopimukseen (1989), Suomen perustuslakiin (2000) ja muuhun kansalliseen lainsäädäntöön, keskeisiä oikeuksia ovat yhdenvertaisuus, ihmisarvon loukkaamattomuus, yksilön vapauden ja oikeuksien turvaaminen, uskonnonvapaus sekä kielelliset ja kulttuuriset oikeudet (Kempainen-Koivisto 2008, 7). Tässä kontekstissa päivähoidossa tapahtuva kulttuuritietämyksen lisääminen ja suvaitsevaisuuskasvatus nousevat erityisen tärkeään asemaan.

Varhaiskasvatussuunnitelmia (Vasu) on eri tasoisia. Kunnan Vasussa esitellään juuri sen nimenomaisen kunnan varhaiskasvatuksen järjestämisen keskeiset periaatteet, kehittämisen painopisteet ja kunnan varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä. Tämän lisäksi jokaisella päivähoitoyksiköllä on oma Vasunsa, jossa kuvataan yksikön toiminta, erityispiirteet ja painotukset. Yhteistyö vanhempien ja lähikoulun kanssa sekä henkilökunnan vastuut ja suomen kielen opettamiseen käytetyt menetelmät löytyvät myös yksikön Vasusta. Lapsen henkilökohtaiseen Vasuun on kirjattu lapsen yksilöllinen varhaiskasvatuksen

ja esiopetuksen suunnitelma sekä esimerkiksi mahdollinen erityisen tuen tarve. Vasu laaditaan yhteistyössä vanhempien ja lapsen kanssa. Vieraskielisen lapsen kohdalla Vasu sisältää myös suunnitelmat oman äidinkielen tukemiseksi sekä suomi toisena kielenä – opetuksen tavoitteet ja menetelmät. (MONIKU-hanke 2007.)

Toimintamalliin ja varhaiskasvatussuunnitelmiin kirjatut tavoitteet ja suunnitelmat voivat kuitenkin tuntua kaukaisilta ja teoreettisilta ilman selkeitä ohjeita siitä, kuinka niitä sovelletaan käytäntöön. Moniku-hankkeen raportissa onkin todettu, että lasten, heidän perheidensä ja monikielisten ja –kulttuuristen työntekijöiden kulttuurien tulee näkyä ja kuulua päiväkodin arjessa. Konkreettisessa mielessä tämä tarkoittaa erilaisia kieliä, tapoja, tavaroita, lauluja, makuja ja tarinoita. Myös vanhempien saaminen mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen on tärkeää. Vanhemmat voi esimerkiksi kutsua päiväkotiin kertomaan omasta kulttuuristaan ja sen tavoista. Lisäksi eri kulttuurisiin on mahdollista tutustua juhlien, teemapäivien ja tapahtumien kautta suunnittelemalla ohjelman jonkin tietyn kulttuurin tapojen mukaisesti. (MONIKU-hanke 2007.)

Uuden vieraskielisen lapsen tullessa ryhmään tietyt kulttuuriin liittyvät tavat, arvot ja asenteet on erityisen tärkeää selvittää mahdollisimman hyvissä ajoin, jotta ikäviltä väärinkäsityksiltä välttyttäisiin. Lapsen ja perheen kanssa olisi oleellista selvittää, mitkä ovat esimerkiksi miehen ja naisen roolit lapsen omassa kulttuurissa, millaisia elintapoja suositaan, miten lapsiin suhtaudutaan kyseisessä kulttuurissa ja mitkä uskonnot vaikuttavat kulttuuriin. (Pollari & Koppinen 2011, 41.)

Suomalaisesta kulttuurista lapselle ja perheelle olisi vastaavasti hyvä kertoa tiettyjä perusasioita. On hyvä selvittää, että Suomessa lapsiin suhtaudutaan rakkaudellisesti ja kunnioittavasti, ja esimerkiksi fyysinen kuritus ei kuulu kasvatukseen ja on laitonta. Muutenkin fyysisen kontaktin ottaminen on etäisempää kuin monissa Euroopan kulttuureissa. Vuorovaikutus ei ole kovinkaan muodollista, ja hiljaisuutta ar-

vostetaan. Ajankäytön suhteen suomalainen yhteiskunta on hyvin täsmällinen. Tämä voi aiheuttaa ongelmia esimerkiksi monien etelän kulttuureista tulevien perheiden kanssa. (Pollari & Koppinen 2011, 42-43.)

Erityisesti päiväkodin yhteiset juhlat ovat hyvä tapa lisätä sekä lasten, vanhempien että henkilöstön kulttuuritietämystä. Suomalaisiin juhliin liittyy usein kristillisiä perinteitä, ja tällaisten juhlien sisältö saattaa as-karruttaa vieraskielisten lasten vanhempia. Näistä asioista olisi hyvä keskustella perheen kanssa avoimesti. Vanhempien tulisi kyetä luot-tamaan siihen, että he voivat tuoda lapsensa päivähoitoon tällaisten-kin juhlien ja tapahtumien aikana tietäen, että heidän omaa va-kaumustaan kunnioitetaan. Vanhemmille tulisi myös kertoa, että tar-vittaessa lapsille järjestetään vaihtoehtoja, etukäteen suunniteltua ja mielekästä toimintaa. Varhaiskasvatuksen uskonnollis-katsomuksellisen orientaation tulee kuitenkin lähteä yhtäläisyyksien etsimisestä ja erilaisuuden kunnioittamisesta. (MONIKU-hanke 2007.)

1.1.2 Pääkaupunkiseudun toimintamalli

Pääkaupunkiseudulla toteutetun MONIKU-hankkeen tavoitteena oli tuottaa pääkaupunkiseudun kunnille yhteinen strateginen toiminta-malli sekä yhteiset käsitteet monikulttuurisen varhaiskasvatuksen to-teuttamiseen. Ennen varsinaisen hankkeen aloittamista tehdyn esi-selvityksen mukaan pääkaupunkiseudun kuntien päivähoidossa ole-vista lapsista 8% oli vieraskielisiä. Toimintamallin osa-alueita olivat 1) kuntien monikulttuuristen varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisen ja toteuttamisen suuntaviivat 2) kasvatuskumppanuus ja lapsen oman äidinkielen tukeminen 3) lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja so-siaalisen vahvistamisen edistäminen erityisesti suomi toisena kielenä opettamista systematisoimalla sekä 4) varhaiskasvatushenkilöstön monikulttuurisen tietämyksen, osaamisen ja ammattitaidon vahvista-minen. Lähtökohtana oli koota ja arvioida jo olemassa olevia moni-

kulttuurisen varhaiskasvatuksen työkäytäntöjä ja menetelmiä sekä kehittää niiden pohjalta uusia. (MONIKU-hanke 2007.)

Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamiselle kunnassa on sovittu tietyt rakenteet. Samaan päivähoitoyksikköön sijoitetaan saman kulttuuritaustan omaavia ja samaa kieltä puhuvia lapsia, monikielisten ja –kulttuuristen lasten määrä yksikössä on enintään 30%, yksiköihin on palkattu monikielistä ja –kulttuurista hoito –ja kasvatushenkilöstä ja lapselle on nimetty omahoitaja, joka on erityisesti perehtynyt juuri kyseisen lapsen asioihin. Lisäksi vahvistettu pedagoginen osaaminen on järjestetty ryhmään, jossa monikielisten ja –kulttuuristen lasten lukumäärä on suuri. (MONIKU-hanke 2007.)

Varhaiskasvatushenkilöstön monikulttuuriset yhteistyötaidot ja erilaisten kulttuurien ymmärtäminen on tullut yhä tärkeämmäksi osaksi ammatillista osaamista pääkaupunkiseudulla. Hankkeessa on pyritty henkilöstön kouluttamisen ja kulttuuritietoisuuden lisäämisen kautta vahvistamaan kulttuurista osaamista. Tosiasioihin pohjautuva tieto lisää henkilöstön kulttuurikompetenssia ja kykyä työskennellä tarkoituksenmukaisella tavalla monikulttuurisen perheen kanssa. (MONIKU-hanke 2007.)

Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön myös sosiaalisen vahvistamisen käsite. Se tarkoittaa, että vanhemmilla on mahdollisuus osallistua yhteistyöhön, henkilöstö toimii kumppanina vanhempien kasvatustyön tukena ja opettaa lapselle suomen kieltä ja kulttuuria, jotta lapsen identiteetti vahvistuisi ja hän kykenisi liittymään vertaisryhmäänsä täysivaltaisena jäsenenä. (MONIKU-hanke 2007.)

Helsingissä monikulttuurisen varhaiskasvatuksen haasteita ja mahdollisuuksia on tutkittu myös vuosina 2008-2010 toteutetussa Mucca-hankkeessa. Hankkeen pohjalta nousi muun muassa havainto siitä, että erilaisten kieli –ja kulttuuritaustojen hyväksyminen ja arvostaminen on erityisen tärkeää monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa.

Pelkkä suvaitsevaisuus itsessään ei riitä, vaan lapsen arvostava kohtaaminen kulttuuritaustasta riippumatta on oltava jokapäiväinen osa päiväkodin arkea. Varhaiskasvattajien myönteinen kiinnostus lasta kohtaan sukupuolesta, etnisestä taustasta, kielestä tai uskonnosta riippumatta on lapselle on todella tärkeää. Päiväkodissa monimuotoisuuteen tulisi lisäksi suhtautua ennemminkin voimavarana kuin negatiivisena asiana sen kautta, mikä lapsi ei saa nähdä, tehdä tai syödä. (Komi 2011, 10-11.)

Kasvatus ei tietenkään koskaan ole täysin arvovapaata, mutta kyettäkseen työskentelemään monien erilaisen taustan omaavien lasten kanssa päivittäin, on monikulttuurisissa lapsiryhmissä työskentelevien lastentarhanopettajien pohdittava myös itse, millaisia pelkoja tai ennakoluuloja heillä on erilaisen arvomaailman omaavia perheitä kohtaan. Tosi asiassahan päiväkotiki on monimuotoinen jo siinä vaiheessa, kun siellä ei vielä ole yhtään maahanmuuttajataustaista tai vieraskielistä lasta. Myös jokainen kantaväestöön kuuluva lapsi tulee erilaisesta kodista, jossa voi esiintyä erilaisia ideologioita tai uskontoja. (Komi 2011, 10-11.)

Helsingin yliopistossa valmistuneessa tutkimuksessa selvitettiin yhden paikallisen päiväkodin monikulttuurisen varhaiskasvatuksen osaamista. Tutkimuksesta käy ilmi, että vaikka monikulttuurisuuskasvatuksen sisällöt ja tavoitteet on kirjattu varhaiskasvatussuunnitelmiin, niiden toteutuminen käytännössä ei vielä luonnistu kovin hyvin. Monikulttuurinen varhaiskasvatus koettiin vieraan ja irrallisena osana muuta kasvatustieteologiaa. Tämän lisäksi varhaiskasvattajat mielsivät monikulttuurisen varhaiskasvatuksen koskevan ainoastaan vieraskielisiä lapsia. Sen tarkoituksena nähtiin pääasiassa lapsen nopea sopeuttaminen osaksi valtaväestöä. (Paavola 2007).

Hieman samansuuntaisia tuloksia selvisi myös Metropolia ammattikorkeakoulussa vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa, jonka tarkoituksena oli niin ikään selvittää lastentarhanopettajien näkemyksiä ja

kokemuksia monikulttuurisen lapsen kohtaamisesta päivähoidon arjessa. Tutkimuksessa selvitettiin, miten lastentarhanopettajat ymmärtävät lapsen kohtaamisen ja mitä siinä täytyy ottaa huomioon. Haastateltujen lastentarhanopettajien mukaan päiväkodeissa ei esiinny monikulttuurista varhaiskasvatusta sinänsä, vaan päivähoitoa tarjotaan kaikille tasavertaisesti. (Chaouche & Grönlund 2010.)

Lapsen kohtaamisessa korostuu tämän yksilöllisyys etnisestä taustasta tai kielestä riippumatta. Kokemuksen kautta tullut tieto on opettanut lastentarhanopettajia parhaiten työskentelemään vieraskielisten perheiden kanssa. Pienryhmätoiminta, kuvien käyttö, havainnointi ja selkeä kielen käyttö koettiin tärkeimmiksi työmenetelmiksi vieraskielisen lapsen kanssa työskenneltäessä. Kehittämisideoiksi nousivat yhteisen kielen opetus saman äidinkielen omaaville lapsille, vieraskielisen lapsen omaa kulttuuria edustavan työntekijän palkkaaminen sekä monikulttuurista varhaiskasvatusta käsittelevien materiaalien päivittäminen. (Chaouche & Grönlund 2010.)

1.1.3 Monikulttuurinen varhaiskasvatus muissa kunnissa

Lahdessa valmistuneessa tutkimuksessa päiväkodin varhaiskasvattajilla oli positiivinen suhtautuminen monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen. He kokivat, että ongelmat koskivat enemmän lasten kehitystasoa kuin erilaista kulttuuritaustaa. Yhteisen kielen puuttuminen koettiin kuitenkin haastavaksi. Kasvattajat eivät kuitenkaan olleet huolissaan yhteistyöstä monikulttuuristen perheiden kanssa. He kokivat, että avoimuus, kunnioitus, luottamus ja molempien osapuolten (kasvattajat ja vanhemmat) lapsikeskeinen suhtautuminen auttoivat kasvatuskumppanuuden rakentamisessa ja yhteistyössä. (Lensu 2010.)

Tutkimuksesta selvisi myös, että kasvattajat kokivat kasvatuskumppanuuden ja yhteistyön monikulttuuristen perheiden kanssa sekä kiinnostavammaksi että haastavammaksi kuin kantaväestöön kuuluvien perheiden. Kiinnostavan kasvatuskumppanuudesta teki mahdol-

lisuus tutustua vieraisiin kulttuureihin ja tapoihin, sillä se laajentaa myös kasvattajien omaa maailmankuvaa. Toisaalta etenkin yhteisen kielen puuttuminen koettiin haastavaksi. Lisäksi tutkittavat olivat sitä mieltä, että tulkin käyttö on myös vaikeaa. (Lensu 2010.)

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa 2009 valmistuneen tutkimuksen perusteella lasten kaksikielisyyden ja kulttuuri-identiteetin tukeminen puolestaan on osa päiväkotiryhmän jokapäiväistä toimintaa. Keskeistä on muun muassa luottamuksellinen vuorovaikutus, kasvatuskumppanuus sekä hyväksyvä asenne lapsen erilaista taustaa kohtaan. Tutkimuksessa pohdittiin myös varhaiskasvatushenkilöstön koulutuksen tärkeyttä, jota ei voi sivuuttaa keskusteltaessa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteutuksesta. Monikulttuurisuusosaamiseen liittyviä opintoja tulisi yhtenäistää ja sisällyttää enemmän alan korkeakouluopintoihin sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa. (Kokkonen 2009).

Oulussa tehdyssä tutkimuksessa tarkasteltiin kasvatuskumppanuutta vieraskielisen lapsen perheen näkökulmasta. Tutkimukseen oli haastateltu kolmea eri perhettä, joiden lapsi oli kaksikielinen ja hoidossa monikulttuuriseksi profiloituneessa päiväkodissa. Vanhemmat kokivat, ettei päivähoidon varhaiskasvatus ole merkittävässä asemassa lapsen kaksikulttuurisen identiteetin tukemisessa. He olivat myös sitä mieltä, että kulttuurin välittäminen lapselle on kodin tehtävä, ja että kielten natiivipuhujat ovat ensiarvoisen tärkeitä niiden oppimisen kannalta. Kasvatuskumppanuudessa ja päiväkodin henkilökunnan kanssa tehtävässä yhteistyössä luottamus ja kohdatuksi tuleminen koettiin tärkeäksi. Myös päiväkodissa toteutettava monikulttuurisuuskasvatus oli vanhempien näkemyksen mukaan tärkeää. (Leinonen 2011.)

1.1.4 Internet monikulttuurisuuden tietolähteenä

Internet on nykyisin jokapäiväisessä käytössä oleva työväline työyhteisössä kuin työyhteisössä. Sen kautta on helppoa jakaa ja levit-

tää tietoa, ja myös monikulttuurisuutta ja monikulttuurista varhaiskasvatusta käsitteleviä suomenkielisiä sivustoja on jo jonkin verran.

Internetistä löytyy muun muassa Monikulttuurisuuskasvatuksen opetusblogi. Blogi on luotu monikulttuuristen kontekstien koulutuksen ja kasvatuksen teemaa varten. Se on tarkoitettu monikulttuurisuuskasvatusta käsittelevien opetusmateriaalien sekä vastaavien aineistojen jakamista varten. Sivustoa ylläpitää Tampereen yliopiston tutkija Tuukka Tomperi. Sieltä löytyy muun muassa opetusaineistoja ja tiivistelmiä Tomperin pitämiltä kursseilta sekä alustuksista, ja aiheeseen liittyviä yleisoppaita, tutkimuksia ja kirjoja. Blogi sisältää myös kattavan linkkilistan monikulttuurista varhaiskasvatusta käsittelevistä muista sivustoista. (Monikulttuurisuuskasvatus 2011.)

Ahaa! Avaimia monikulttuuriseen kohtaamiseen –sivusto on Mannerheimin Lastensuojeluliiton tukeman projektin tulos, ja sivuilla on saatavilla tietoa maahanmuuttajien ammatillisesta kohtaamisesta työssä, sekä tietoa maahanmuuton historiasta suomalaisessa yhteiskunnassa. Sivuilla tarkastellaan lisäksi kahden kulttuurin parisuhteita, perhenäkökulmaa kotoutumisen yhteydessä sekä maahanmuuttajayhteisön roolia kotoutumisessa. Myös erilaisten uskontojen kohtaamiseen esitellään erilaisia neuvoja ja näkökulmia. Tämän lisäksi sivut sisältävät vielä erilaisia monikulttuurisuuteen liittyviä pohdintatehtäviä, joita voi miettiä, mikäli siihen on aikaa ja mielenkiintoa. (Ahaa! Avaimia monikulttuuriseen kohtaamiseen 2011.)

Sisäasiainministeriön Yhdenvertaisuus etusijalle –hankkeen myötä tehdyt Internet-sivut tarjoavat tietoa yhdenvertaisuudesta. Sivusto on tarkoitettu tieto – ja materiaalipankiksi yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä kiinnostuneille. Sivut tarjoavat tietoa lainsäädännöstä ja tutkimuksista sekä eri vähemmistöistä, ja lisäksi myös koulutusmateriaaleja ja tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja kampanjoista. Päiväkodin varhaiskasvatushenkilöstön olisi hyvä keskustella myös näistä asioista vieraskielisen perheen kanssa, sillä

yhdenvertaisuus on tärkeä arvo suomalaisessa yhteiskunnassa, ja sitä kautta perheen olisi olennaista ymmärtää, että heitäkin halutaan kohdella yhdenvertaisina. Keskustelu yhdenvertaisuudesta ja kulttuurien erilaisuuksien kunnioittamisesta lisää perheen luottamusta päiväkodin työntekijöihin. (Yhdenvertaisuus.fi 2011.)

Väestöliiton sivuilta löytyy tietoa monikulttuurisen osaamiskeskuksen toiminnasta sekä sen hankkeista ja julkaisuista. Osaamiskeskus antaa tietoa, ohjausta ja tukea sekä maahanmuuttajille että heidän kanssa työskenteleville eri alojen ammattilaisille. Yksi osaamiskeskuksen tehtävistä on ennaltaehkäistä kotoutumiseen liittyviä ongelmia etenkin lastenkasvatuksen ja parisuhteen alueella. (Väestöliitto 2011.)

Monikulttuurisen osaamiskeskuksen toiminta on alkanut jo vuonna 2003 perhelähtöisen monikulttuurisen työn kehittämiseen tähtäävänä Kotipuu-hankkeena. Hanketta rahoitti Raha-automaattiyhdistys. Osaamiskeskus tarjoaa ammattilaisille konsultaatiota sekä uusia toimintamalleja ja materiaaleja monikulttuurisen työn tueksi. Maahanmuuttajille osaamiskeskus antaa neuvontaa lastenkasvatusta ja perhe-elämää koskevissa kysymyksissä sekä järjestää vertaisryhmiä vanhemmille. (Väestöliitto 2011.)

Osaamiskeskuksen toiminnan kehittäminen perustuu käytännön työstä ja tutkimuksesta nousseeseen tietoon. Keskuksella on seitsemän työntekijää, jotka puhuvat yhteensä yhdeksää eri kieltä. Kehittämistyö ja vaikuttamistyö ovat keskeisiä osa-alueita keskuksen toiminnassa. (Väestöliitto 2011.)

Tampereella oli talven 2010-2011 aikana käynnissä monikulttuurisen varhaiskasvatuksen projekti, jonka aikana sai alkunsa kaupungin työntekijöiden sisäisessä Intranetissä keväällä 2011 julkaistu Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikko. Projektin tavoitteena oli luoda myös Tampereelle yhtenäinen toimintamalli mo-

nikulttuuriseen varhaiskasvatukseen, ja palveluvalikko syntyi työvälineeksi tämän mallin toteuttamisessa. Palveluvalikko on suunnattu kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille, jotka kohtaavat työssään vieraskielisiä lapsia, ja opinnäytetyössäni olen kartoittanut sen tähtäimistä käyttöönottoa.

1.2 Monikulttuurinen varhaiskasvatus Ruotsissa

Ruotsissa lähes 15,5 % esikoulua käyvistä lapsista on äidinkielenään jokin muu kuin ruotsi. Päivähoitoa säätelee *Skollag (1985/110)*, mutta kaiken kaikkiaan olemassa on vain vähän säännöksiä. Parhaiten päivähoitoon liittyviä asioita löytyy esikoulun opetussuunnitelmasta, *Läröplan för förskolan (1998, uudistettu versio vuodelta 2010)*. Esiopetussuunnitelmassa otetaan huomioon vieraskielisten lasten oman kulttuuri-identiteetin kehittäminen sekä todetaan, että niillä vieraskielisillä lapsilla, jotka kehittävät omaa äidinkieltään, on paremmat mahdollisuudet oppia myös ruotsia sekä kehittää taitojaan muilla alueilla. (Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa 2007, 60; Skolverket 2010)

Skollagenissa määritellään vieraskielisen lapsen oikeus saada oman äidinkielen tukea. Tämä koskee myös perhepäivähoidossa olevia lapsia. Valtio ei kuitenkaan ole budjetoanut äidinkielen tukeen rahaa, vaan käytännössä vastuu on kunnilla, ja resurssit tuen järjestämiseen vaihtelevat kunnittain. (Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa 2007, 60-61)

Ruotsissa on tehty tutkimuksia kielen merkityksestä vieraskielisten lasten oppimiseen ja kotoutumiseen, ja ne ovat osoittaneet, että ne vieraskieliset lapset, jotka osallistuvat säännöllisesti oman äidinkieltensä opetukseen, saavat parempia arvosanoja myös muista aineista kuten ruotsin – ja englanninkielestä sekä matematiikasta. Nämä lapset ovat myös itsevarmempia ja nauttivat koulusta enemmän. (Hyltenstam 1999)

Vuonna 2004 valmistuneessa tutkimuksessa haastateltiin 12 esikouluopetuksesta vastaavaa ruotsalaista varhaiskasvattajaa. Tarkoituksena oli selvittää, millaisia toimintasuunnitelmia päivähoidossa on monikulttuurisuuden kohtaamiseksi. Tutkimuksessa kävi ilmi, ettei päiväkodeissa ollut tällaisia suunnitelmia, vaan ne työntekijät, jotka olivat olleet töissä kauemmin, olivat tottuneet kohtaamaan etniseltä ja kielelliseltä taustaltaan erilaisia lapsia, ja olivat siksi valmistuneempia työskentelemään tällaisten lasten kanssa. (Henningson, Pernetun 2004).

Toisessa, Mälardenin yliopistossa valmistuneessa tutkimuksessa, selvitettiin lastentarhanopettajien asenteita ja suhtautumista monikulttuurisuuteen päiväkotien esiopetuksessa. Lastentarhanopettajilla oli positiivinen suhtautuminen monikulttuurisuuteen, mutta että heidän oli vaikeaa tuoda sitä esiin toiminnassaan. Tutkimuksessa haastateltiin lastentarhanopettajia sekä homo – että heterogeenisistä esiopetusryhmistä. Heterogeenisten ryhmien lastentarhanopettajat omasivat paremman ymmärryksen monikulttuurisuudesta kuin homogeenisten ryhmien opettajat. Lastentarhanopettajien koulutuksessa olisikin syytä ottaa huomioon tämäntyyppisiä kysymyksiä kulttuurienvälisestä yhteistyöstä ja monikulttuurisesta kasvatuksesta. (Nilsson, Sarajävi 2008).

Ruotsin kouluvirasto ylläpitää lisäksi äidinkielen teemasivuja Internetissä. Sivuille on koottu yhteen tietoa, ja siellä on mahdollista keskustella äidinkielen tuesta ja opetuksesta. Sivuston eri osioihin on kysytty mielipiteitä aktiivisilta äidinkielen opettajilta sekä esikoulu- että koulutasolta. Sivuilla on esiteltynä peräti 29 eri kieltä. (Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa 2007, 61)

1.3 Monikulttuurinen varhaiskasvatus Norjassa

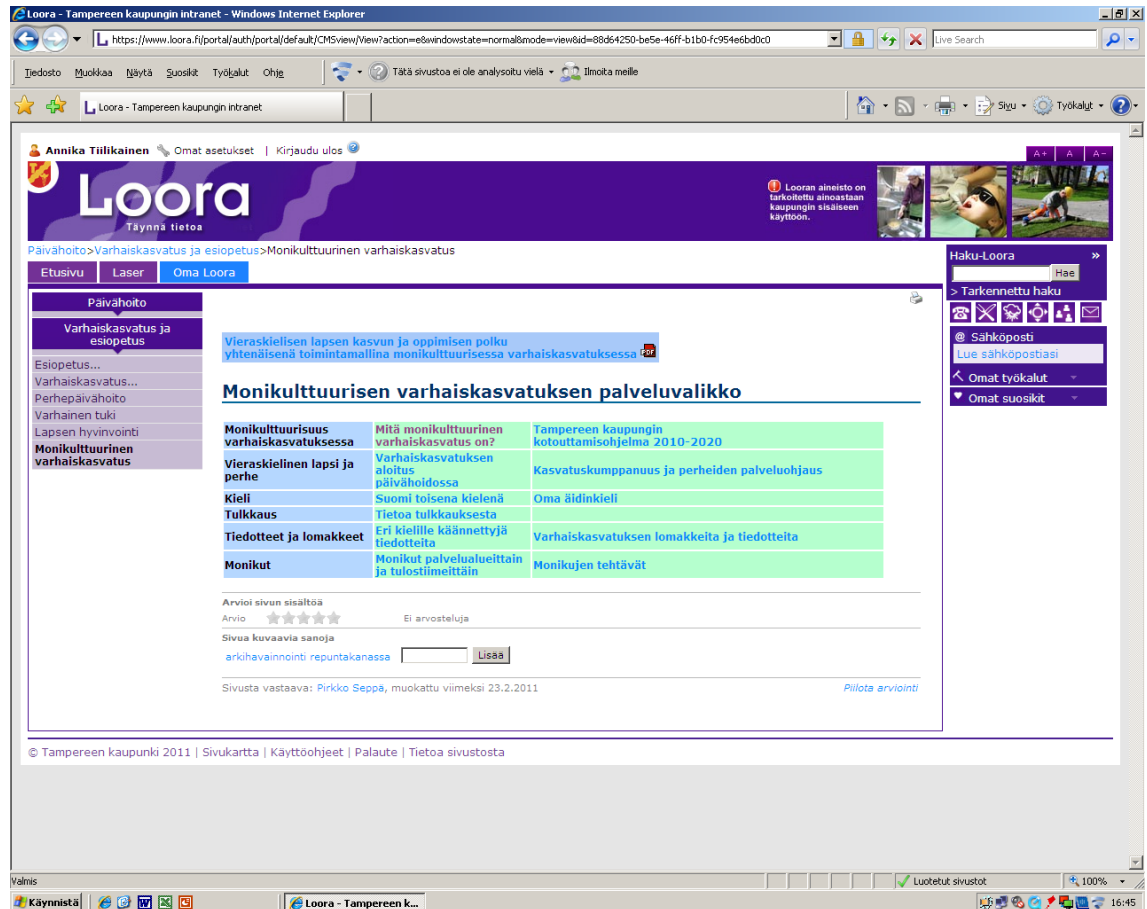
Norjassa varhaiskasvatusta säätelee vuonna 2006 voimaan tullut päivähoitolaki, josta vastaa Opetusministeriö. Yksi päivähoitolain keskeisistä kohdista määrittelee, että päiväkodin tulee huomioida lapsen ikä, kehitystaso, sukupuoli sekä sosiaalinen, etninen ja kulttuurinen tausta, mukaan lukien kielen. Tämä koskee myös saamelaislasten kulttuuria. (Lov om barnehager 2005)

Päivähoitopaikkojen puute ja perheen taloudellinen tilanne ovat Norjassa suurin syy siihen, miksi kaikki lapset eivät välttämättä saa päiväkotipaikkaa. Norjassa on kuitenkin kehitelty kansalliseen päivähoito-ohjelmaan osallistuville hintakattojärjestelmä, jonka avulla päivähoitomaksuja on säännöstellty. Niiden 1-3-vuotiaiden lasten vanhemmille, joiden lapset eivät ole päivähoidossa tai puoli-päivähoidossa, on mahdollista myöntää rahallista tukea. Tuesta on enemmän hyötyä nimenomaan maahanmuuttajataustaisille perheille, sillä tuen määrä on enemmän heidän taloutensa kokonaistuloista kuin kantaväestöllä. (Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa 2007, 64)

Päivähoidon opetussuunnitelmassa on muun muassa kohta, jossa todetaan, että *”päivähoidon henkilöstön tulee varmistaa, että kaikki lapset huolimatta iästään, sukupuolesta tai perhetaustasta, tuntevat itsensä ja muut tärkeiksi tässä yhteiskunnassa ja että päiväkotien tulee järjestää ympäristö, jossa eri yksilöt ja eri kulttuuriset ilmaisumuodot voivat kohdata toisensa kunnioittaen. Erilaisuuksien ja samankaltaisuuksien näkeminen voi auttaa kehittämään ymmärrystä ja oivalluksia. Jonkin itseään erilaisen kohtaaminen voi herättää kiinnostuksen samankaltaisuuksiin ja eroavaisuuksiin eri kulttuurien ja ihmisten välillä.”* (Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa 2007, 63)

Norjalaisessa päivähoidossa huomioidaan jo periaatetasolla lasten monikulttuurisuus ja erilaiset etniset taustat, ja nähdään erilaisuus positiivisena voimavarana. Varhaiskasvatus tähtää kaikkien ja kaikenlaisten ihmisten keskinäiseen kunnioitukseen ja tunnustaa myös mahdollisuuden siihen, että erilaisuus voi tuoda mukanaan ymmärrystä ja oivalluksia.

2 MONIKULTTUURISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVALIKKO

LIITE 4: Palveluvalikon etusivu.

2.1 Palveluvalikon taustaa

Tampereen kaupungin työntekijöiden sisäisessä Intranetissä Loorassa julkaistiin helmikuussa 2011 monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikko, jonka on koonnut päivähoidon monikulttuuristen asioiden projektivastaava. Palveluvalikkoon on koottu johdonmukaiseen ja helposti navigoitavaan muotoon tärkeimmät monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen liittyvät asiasisällöt sekä kattava linkkilista, jonka avulla työntekijät voivat itsenäisesti hankkia lisätietoa.

Palveluvalikon osa-alueita ovat muun muassa katsaus monikulttuurisen päivähoidon sisältöihin, vieraskielisen lapsen kasvun ja oppimisen polun prosessin kuvaus, tarkistuslista työntekijöille maahanmuuttajalapsen päivähoidon aloituk-

seen liittyen sekä tietoa S2-opetuksesta (suomi toisena kielenä) ja vieraskielisen lapsen oman äidinkielen opetuksesta. (Liite 4.)

Palveluvalikko tukee vieraskielisen lapsen kasvun ja oppimisen polkua monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa. Se on varhaiskasvattajille suunniteltu konkreettinen työväline ja yksi osa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen yhtenäistä toimintamallia.

Yhtenäinen monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toimintamalli, jonka yhtenä osana palveluvalikko on, on Tampereen päivähoidossa uusi aluevaltaus. Tampereella ei ole aiemmin ollut yhtenäistä toimintamallia monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen, vaan jokainen päiväkotitoimi on joutunut itse miettimään ja määrittelemään, miten toimia uuden vieraskielisen perheen tullessa päivähoidon palveluiden piiriin.

2.2 Palveluvalikon rakenne

Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikko koostuu kuudesta eri osa-alueesta, jotka ovat: monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa, vieraskielinen lapsi ja perhe, kieli, tulkkaus, tiedotteet ja lomakkeet, ja monikulttuuriset konsultit. Lisäksi jokainen osa-alue jakautuu pienempiin osiin, joiden takaa löytyy lisää linkkejä ja tietoa.

Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen osiossa on selitetty muun muassa, mitä monikulttuurisella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan. Osioista löytyy lisäksi varhaiskasvatushenkilöstön vastuualueet ja tarkistuslista sekä linkki Tampereen kaupungin kotouttamisohjelmaan vuosille 2010-2020.

Vieraskielinen lapsi ja perhe- osiosta löytyy tietoa vieraskielisen lapsen päivähoidon aloituksesta sekä kasvatuskumppanuudesta ja perheiden palveluohjauksesta. Vieraskielisellä perheellä voi olla omaan kulttuuriinsa pohjautuen täysin erilainen käsitys päivähoidosta kuin kantaväestöllä, joten on tärkeää selvittää heti alussa, millaisia odotuksia ja toiveita heillä on päivähoiton suhteen sekä selventää suomalaisen päivähoiton toimintaa ja periaatteita.

Kolmas osio käsittelee kieltä. Siellä on tietoa S2-opetuksesta sekä oman äidinkielen opetuksesta. Myös tulkkauksesta on oma osionsa, josta löytyy tietoa Tampereen tulkkipalveluista.

Tiedotteet ja lomakkeet -osiossa on linkkejä eri kielille käännettyihin lomakkeisiin sekä suomenkielisiin varhaiskasvatuksen lomakkeisiin ja tiedotteisiin.

Viimeisessä osiossa on lista Tampereen monikulttuurisista konsulteista palvelualueittain ja tulostiimeittäin, sekä tietoa konsulttien tehtävistä. Monikulttuuriset konsultit ovat kaikki lastentarhanopettajia, joiden erityistehtävänä on lisätä monikulttuurista tietoisuutta ja auttaa muita varhaiskasvattajia mahdollisissa monikulttuurista varhaiskasvatusta koskevissa ongelmissa.

Palveluvalikon etusivulta löytyvät kaikkien kuuden osion sekä niiden sivuosioiden nimet, joiden kautta pääsee lukemaan lisää valitsemastaan aiheesta. Sivuil-

ta löytyy myös paljon linkkejä sekä lomakkeisiin että esimerkiksi erilaisille kulttuureista ja uskonnoista kertoville sivustoille.

3 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

3.1 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa ja arvioida monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon käyttöönottoa Tampereen päivähoidossa kevään ja kesän 2011 aikana.

Tavoitteenani oli tuottaa kvantitatiivista eli määrällistä tietoa siitä, miten hyvin päivähoidon työntekijät tuntevat palveluvalikon keväällä 2011, ja miten hyvin he tuntevat sen alkusyksystä 2011, kun valikko on ollut käytössä jo jonkin aikaa.

Tavoitteenani oli lisäksi selvittää, kuinka hyvin työntekijät ovat oppineet käyttämään valikkoa ja missä määrin he hyödyntävät sitä työssään. Tämän lisäksi kartoitettiin vielä työntekijöiden mielipiteitä valikosta.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten hyvin päivähoidon työntekijät tuntevat monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon keväällä 2011?
2. Miten hyvin päivähoidon työntekijät tuntevat monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon alkusyksystä 2011?
3. Miten palveluvalikko on otettu käyttöön?

Ajattelin, että tutkimuksen rajaaminen näihin kolmeen tutkimuskysymykseen pitää sen riittävän selkeänä ja täsmällistä tietoa tuottavana. Tutkimus suoritettiin sähköisellä kyselylomakkeella, ja saadut tiedot käsiteltiin luottamuksellisesti.

3.2 Kyselylomakkeen suunnittelu

Tutkimus toteutettiin sähköisellä kyselylomakkeella, joka lähetettiin 14 eri tamperelaiseen päiväkotiin. Suunnittelin kyselylomakkeen (Liite 1) yhdessä työelämäohjaajani sekä opettajani kanssa, ja tältä pohjalta tein kyselylomakkeen Tampereen ammattikorkeakoulun Intranetistä löytyvällä e-lomake editorilla.

Kyselylomakkeen ensimmäinen versio oli huomattavasti lopullista pidempi, ja sisälsi enemmän vastaajien varhaiskasvatuksen tietämystä mittaavia kysymyksiä, joihin oli selkeästi oikeat ja väärät vastaukset. Työelämäohjaajani oli kuitenkin sitä mieltä, että kysely oli liian tenttimäinen ja että se sen vuoksi karsisi vastaajia, joten muokkasin sitä saadun palautteen perusteella enemmän vastaajien omia kokemuksia ja mielipiteitä mittaavaksi.

Kyselylomakkeen kysymykset on jaoteltu teemoittain. Ensimmäiseksi siinä on muutamia taustakysymyksiä kuten vastaajien ikä sekä millä päivähoiton palvelualueella heidän päiväkotinsa sijaitsee. Seuraavaksi on monikulttuurista varhaiskasvatusta koskevia väittämiä, ja vastaajien on määriteltävä, missä määrin he ovat samaa mieltä. Nämä kysymykset suunnittelin mittaamaan varhaiskasvatuksen henkilöstön yleisiä asenteita ja näkemyksiä monikulttuurista varhaiskasvatusta kohtaan.

Kyselyn kolmas osa käsittelee Tampereen kaupungin Intranetissä sijaitsevaa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa. Siinä kysytään muun muassa, ovatko vastaajat käyttäneet palveluvalikkoa, kuinka usein he sitä käyttävät, ja mitä mieltä he ovat eri palveluvalikon ominaisuuksista kuten valikon ulkoasusta ja sisällöstä.

Kysymysten suunnittelussa pyrin pitämään mielessäni tutkimuskysymykset, jotta saisin vastaajilta mahdollisimman kattavasti haluamaani tietoa. Lomakkeen suunnittelun aloittaminen tuntui todella vaikealta, ja ensimmäinen versio oli todellakin liian pitkä ja monet kysymyksistä epäoleellisia. Muutaman muokkauksen jälkeen aloin kuitenkin hahmottaa, mitä oikeasti kannattaa kysyä, ja sain koottua lopullisesta versiosta toimivan.

3.3 Opinnäytetyön prosessin kuvaus

Sain alun perin idean opinnäytetyöni mahdolliseksi aiheeksi lähtiessäni miettimään, millaiset teemat ja asiakasryhmät minua ovat opinnoissani tähän asti eniten kiinnostaneet. Olen tehnyt sekä työharjoitteluja että vapaaehtoistyötä maahanmuuttajien parissa, ja monikulttuurisuus sekä kulttuurien välinen yhteistyö ovat aina mietityttäneet. Olen myös viihtynyt päiväkotityössä, joten ajattelin, että opinnäytetyöni voisi jotenkin käsitellä monikulttuurista varhaiskasvatusta.

Olin yhteydessä erääseen monikulttuuriseen päiväkotiin, mutta heillä ei suoraan ollut tarjota mitään aihetta opinnäytetyöksi. He kuitenkin neuvoivat ottamaan yhteyttä Tampereen päivähoidon erityiskasvatuksen koordinaattoriin, joka puolestaan ohjasi minua eteenpäin. Lopulta päädyin tutustumaan sillä hetkellä Tampereella (talvi 2010-2011) meneillään olevaan monikulttuurisen varhaiskasvatuksen projektiin, jonka tarkoituksena oli luoda Tampereelle yhtenäinen malli monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteutukseen.

Kevättalvella 2011 tapasin työelämäohjaajaani muutamaan otteeseen ja keskustelimme opinnäytetyöni aiheen sisällöistä ja rajauksesta. Päädyimme siihen, että voisin toteuttaa määrällisen tutkimuksen, joka kartoittaisi sitä, kuinka hyvin varhaiskasvatuksen henkilöstö on ottanut palveluvalikon käyttöön. Tutkimus olisi vertaileva eli se toteutettaisiin kahdessa osassa, ensimmäinen osa keväällä 2011 ja toinen syksyllä 2011, jotta nähtäisiin, olisiko varhaiskasvattajien palveluvalikon käytössä tapahtunut muutosta.

Toukokuussa 2011 lähetin saatekirjeen (Liite 2) sekä URL-linkin kyselyyn neljääntoista osittaisella otannalla valittuun tamperelaiseen päiväkotiin. Jokaisen viiden palvelualueen päiväkodeista valittiin siis satunnaisesti kaksi tai kolme päiväkotia, joiden johtajille saatekirje lähetettiin. Sähköposti lähetettiin päiväkodin johtajille tarkoituksena, että he lähettäisivät sen kaikille päiväkotinsa varhaiskasvattajille. En lähettänyt erikseen muistutusta vastausajan alkaessa umpeutua. Huomattuani, että vastauksia oli tullut melko vähän, lähetin kuitenkin ilmoituksen siitä, että jatkan vastausaikaa vielä viikolla. Tämänkin jälkeen vastauksia tuli yhteensä vain 17 kappaletta.

Kyselyn toinen osa suoritettiin syyskuussa 2011, ja siinä vastausaikaa oli vajaa kolme viikkoa. Kyselyt lähetettiin samoihin päiväkodeihin kuin keväälläkin. Tällä kertaa vastauksia tuli vain 8 kappaletta. Olin hieman pettynyt vastausten vähäisyydestä, mutta toisaalta on otettava huomioon, että päiväkotityö on hyvin kiireistä ja voi myös olla, että ne varhaiskasvatuksen työntekijät, joilla ei ole vieraskielisiä lapsia ryhmissään, ajattelevat helposti ettei kysely koske heitä, eivätkä esimerkiksi siksi vastaa. Mikäli kaikkien 14 päiväkodin kaikki varhaiskasvattajat olisivat vastanneet kyselyyn, vastauksia olisi tullut noin 50.

Saatuani toisenkin kyselyn tulokset, siirsin kaikki tulokset Microsoft Excel-tilukkolaskentaohjelmaan ja käsittelin ne siellä. Tein kaikista vastauksista eriliset Excel-kaaviot (Liite 5) ja niiden pohjalta olen analysoinut tuloksia. Kirjoitin myös teoriaosuuden valmiiksi.

3.4 Tutkimusaineiston analyysi

Tutkimusaineistoni jäi sen verran pieneksi, että sen ryhmittely ja läpikäynti oli suhteellisen helppoa. Jaoin kyselylomakkeella olleet kysymykset kolmeen eri ryhmään: taustatietoihin, monikulttuurista varhaiskasvatusta koskeviin kysymyksiin sekä monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa koskeviin kysymyksiin. Tein myös erilliset kaaviot kevään 2011 ja syksyn 2011 vastauksista.

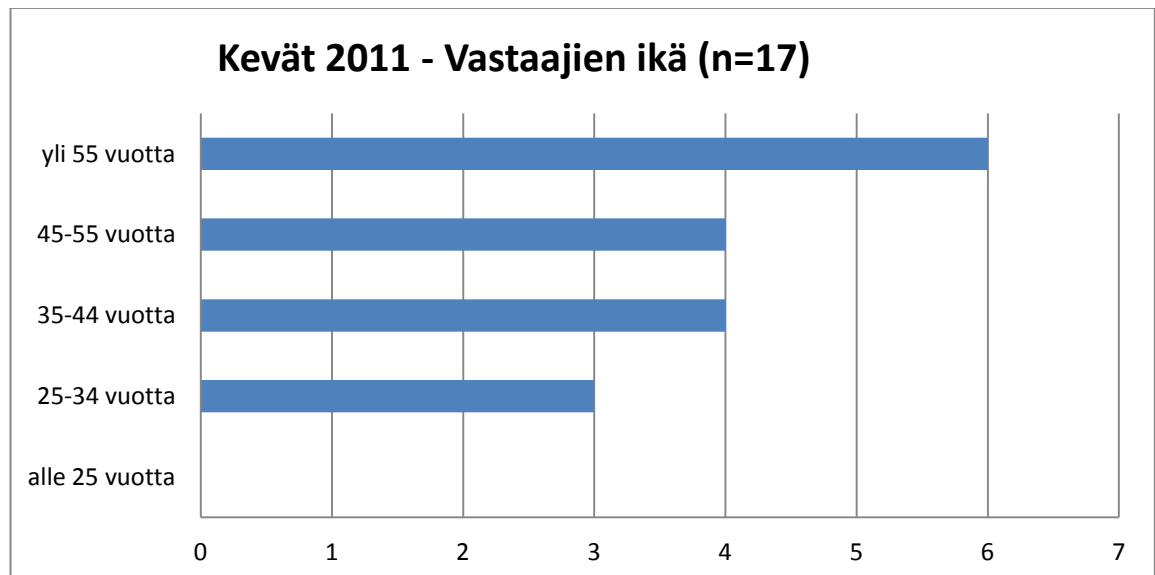
Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa vastaajien mielipiteitä ja kokemuksia monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta sekä palveluvalikon käytöstä. Kevään vastauksia tuli yli puolet enemmän kuin syksyn vastauksia, joten niistä sai laajemman kuvan vastaajien näkemyksistä, vaikka tulokset pääsääntöisesti noudattivat hyvin samansuuntaista linjaa sekä keväällä että syksyllä.

4 VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖN KOKEMUKSIA MONIKULTTUURISESTA VARHAISKASVATUKSESTA JA PALVELUVALIKON KÄYTÖSTÄ

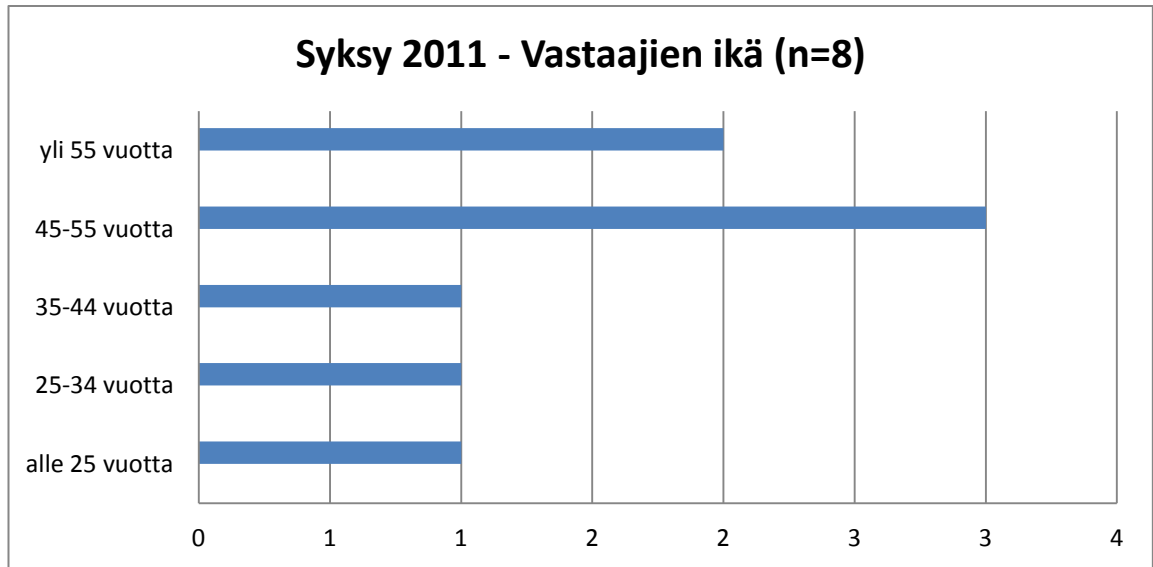
4.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn taustatiedoissa kysyttiin vastaajien ikää, työkokemusta, vieraskielisten lasten lukumäärää vastaajien omassa päiväkotiryhmässä sekä sitä päivähoidon palvelualueetta, jolla vastaaja työskentelee. En katsonut tarpeelliseksi tai mistään kohtaa mielekkääksi kysyä vastaajien sukupuolta, sillä päiväkotien henkilöstö on lähes sataprosenttisen naisvaltaista, eikä vastaajien sukupuoli ole muutenkaan tutkimuksen kannalta oleellista. Kevään kyselyyn vastasi 17 henkilöä ja syksyn kyselyyn 8 henkilöä.

Kevään kyselyssä vastaajista suurin osa (6 henkilöä) oli yli 55-vuotiaita. Seuraavaksi eniten vastauksia oli 45-55 -vuotiaiden ikäryhmässä. Vastaavasti syksyn kyselyssä suurin osa vastaajista (3 henkilöä) ilmoitti olevansa 45-55 -vuotiaita. Alle 25-vuotiaita vastaajia ei kevään kyselyssä ollut yhtään, mutta syksyn kyselyssä oli yksi (Kuviot 1-2).

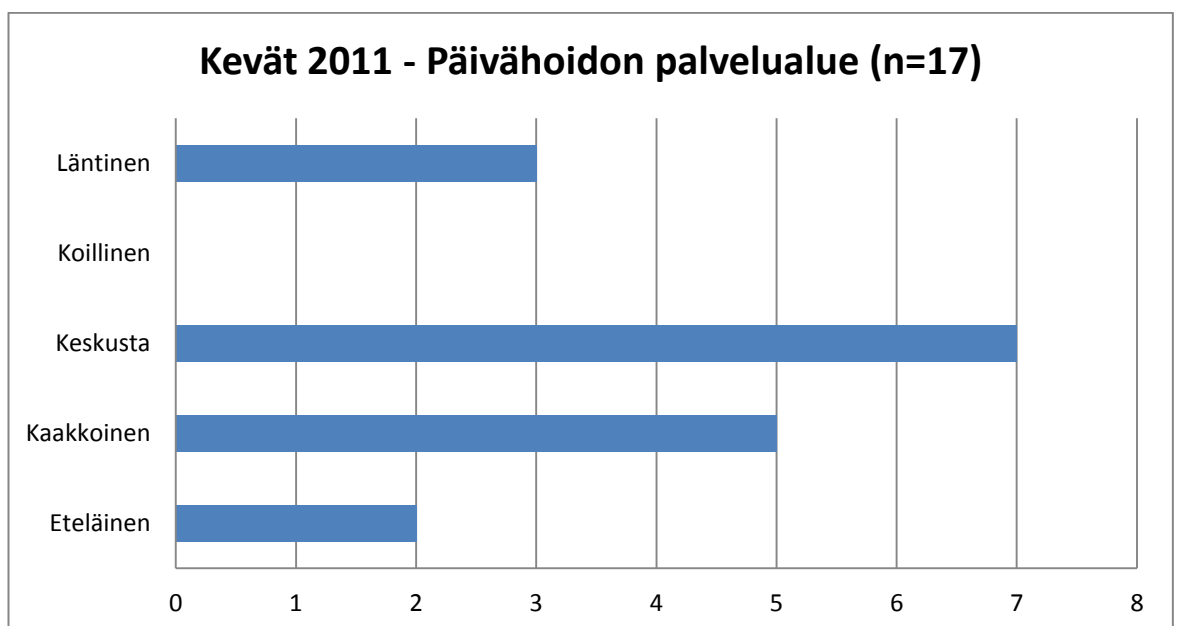
KUVIO 1. Vastaajien ikä kevät 2011

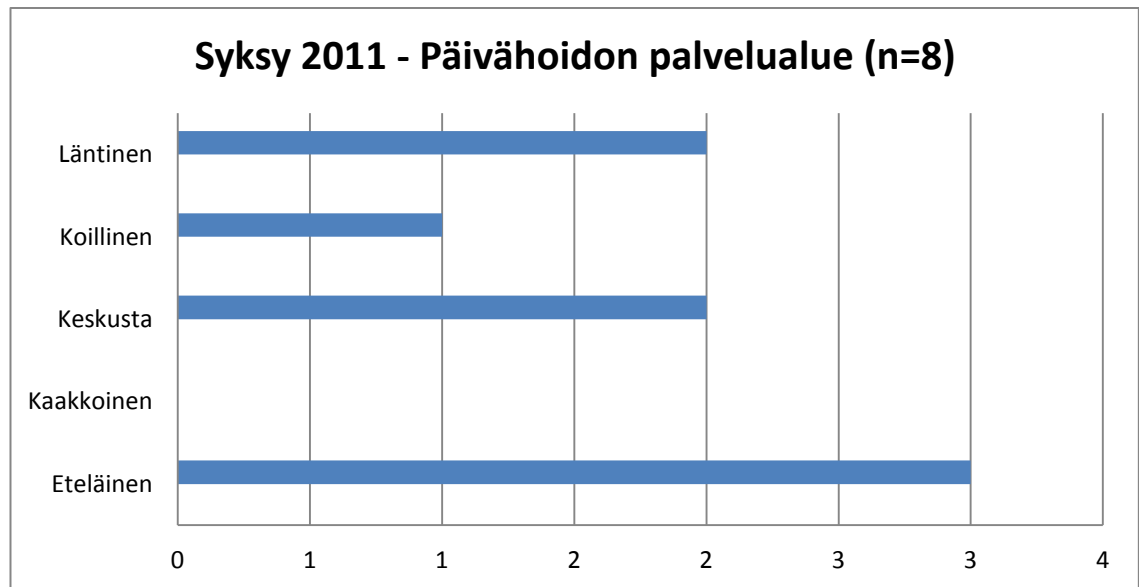
KUVIO 2. Vastaajien ikä syksy 2011

Päivähoidon palvelualueissa oli jonkin verran hajontaa. Kevään kyselyssä keskustan palvelualueelta tuli eniten vastauksia (7 henkilöä), seuraavaksi aktiivisimpia vastaamaan olivat kaakkoisen palvelualueen varhaiskasvattajat (5 henkilöä). Koilliselta palvelualueelta ei tullut yhtään vastausta.

Syksyn kyselyssä puolestaan eteläiseltä palvelualueelta tuli eniten vastauksia (3 henkilöä). Kaakkoiselta palvelualueelta ei sen sijaan tullut yhtään vastausta (Kuviot 3-4).

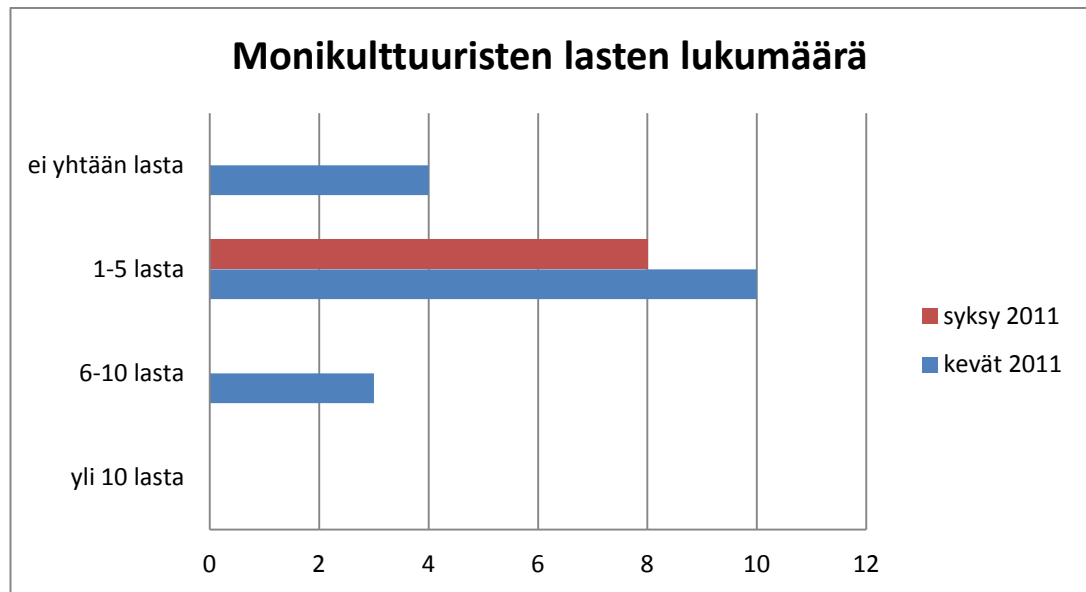
KUVIO 3. Vastaajien päivähoiton palvelualue kevät 2011

KUVIO 4. Vastaajien päivähoidon palvelualue syksy 2011

Seuraavaksi kysyttiin, kuinka monta vuotta vastaajat ovat olleet töissä päivähoitossa. Kysymyksessä ei ollut tarkennettu, koskiko se heidän nykyistä työpaikkaansa vai koko päiväkotiuuraa. Kysymyksen muotoilu antoi kuitenkin vahvasti olettaa, että kyseessä oli vastaajien koko päiväkotiuura. Tämän kysymyksen vastaukset korreloivat vahvasti vastaajien iän kanssa, sillä kevään kyselyssä peräti 13 vastaajaa ilmoitti työskennelleensä päivähoitossa yli 10 vuotta (vastaajia yhteensä 17). Vastaavasti syksyn kyselyssä puolet vastaajista (4 henkilöä) ilmoitti työskennelleensä päivähoitossa yli 10 vuotta. Molemmissa kyselyissä vain yksi henkilö ilmoitti työskennelleensä päivähoitossa alle kaksi vuotta.

Viimeisenä taustatietokysymyksenä kysyttiin, kuinka monta vieraskielistä lasta on vastaajien omassa päiväkotiryhmässä tällä hetkellä. Kevään kyselyssä 10 henkilöä ilmoitti, että heidän ryhmässään on 1-5 lasta, mikä oli yleisin tulos. Neljän vastaajan ryhmässä ei ollut yhtään vieraskielistä lasta. Kolmen vastaajan ryhmässä oli 6-10 lasta. Syksyn kyselyssä kaikkien vastaajien (8 henkilöä) ryhmässä oli 1-5 vieraskielistä lasta (Kuvio 5).

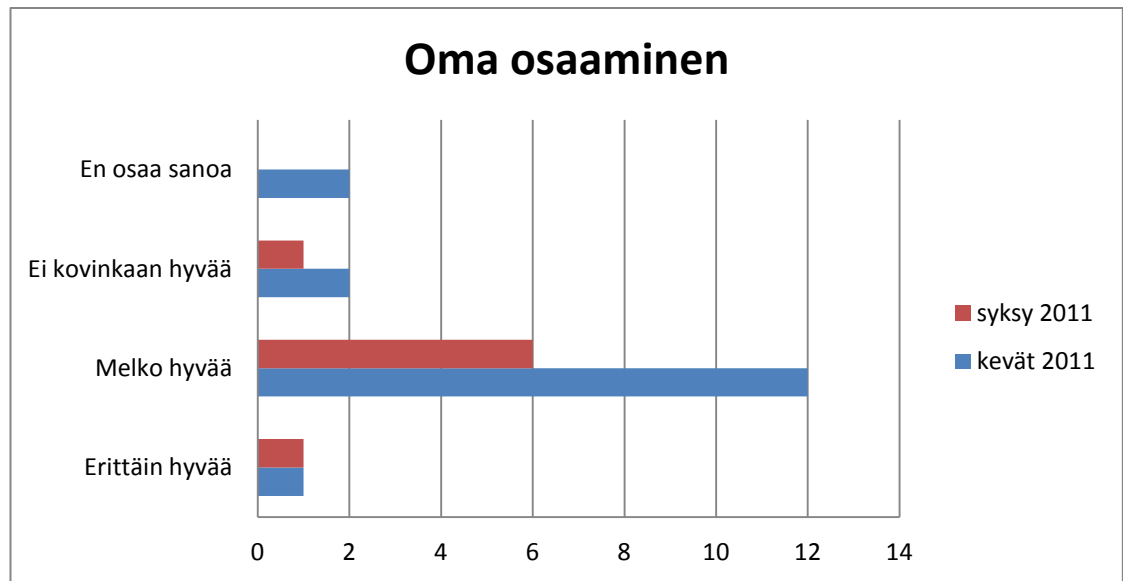

KUVIO 5. Monikulttuuristen lasten lukumäärä vastaajien päiväkotiryhmässä

4.2 Vastaajien näkemyksiä monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta

Ensimmäinen tämän ryhmän kysymyksistä oli, millaiseksi vastaajat kokevat oman osaamisensa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttajina. Kevään kyselyssä suurin osa, 12 henkilöä, arvioi oman osaamisensa melko hyväksi. Erittäin hyväksi oman osaamisensa arvioi vain yksi vastaaja. Kaksi vastaajaa valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. Voisi olettaa, että näiden vastaajien päiväkotiryhmissä ei ole yhtään vieraskielistä lasta, joten vastaajien on vaikea arvioida omaa osaamistaan. Myös kaksi vastaajaa arvioi, ettei heidän osaamisensa ole kovinkaan hyvää. (Kuvio 6).

Syksyn kyselyn tulokset olivat hyvin samansuuntaiset, edelleen suurin osa vastaajista (6 henkilöä) oli sitä mieltä, että heidän osaamisensa on melko hyvää. Yksi vastaaja arvioi osaamisensa erittäin hyväksi, ja yksi edelleen ei kovinkaan hyväksi. (Kuvio 6).

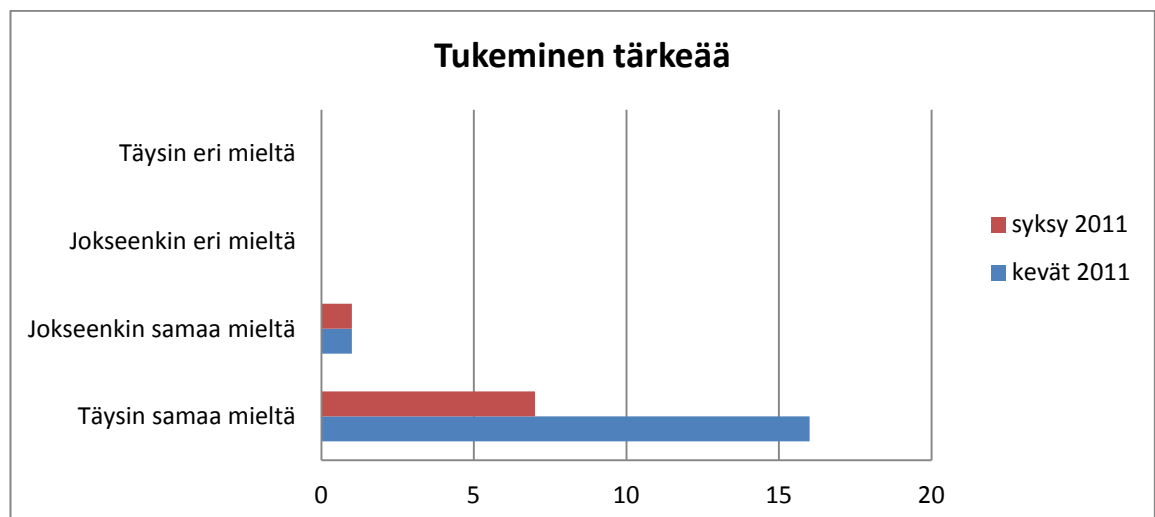

KUVIO 6. Millaista on osaamisesi monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa?

Seuraavaksi kyselylomakkeessa oli kolme monikulttuurista varhaiskasvatusta koskevaa väittämää, ja vastaajien oli tarkoitus arvioida, missä määrin he ovat samaa mieltä väittämien kanssa. Väittämät olivat:

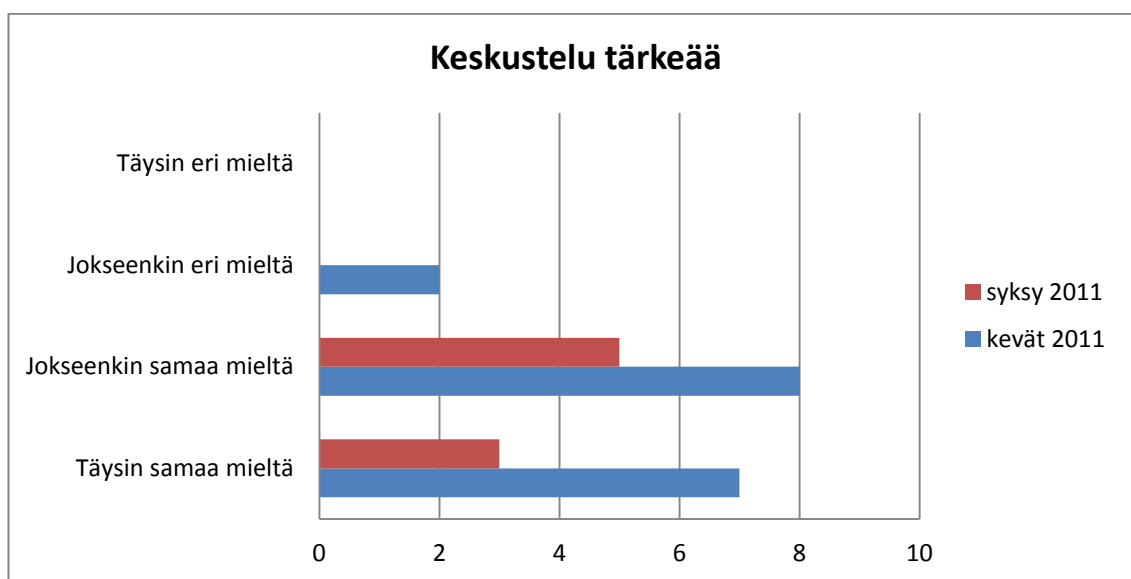
- 1) Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa on mielestäni tärkeää tukea vieraskielistä lasta ja tämän perhettä kasvamaan kahden kulttuurin jäseniksi.
- 2) Monikulttuurisen perheen kanssa on mielestäni tärkeää keskustella perheen omaan kulttuuriin ja suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista.
- 3) Haluaisin enemmän tietoa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta käytännössä.

Ensimmäisen väittämän kohdalla varhaiskasvattajien vastaukset olivat todella yhteneviä. Kevään kyselyssä jopa 16 vastaajaa oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, vain yksi vastaaja oli jokseenkin samaa mieltä. Syksyn kyselyssä seitsemän vastaajaa oli täysin samaa mieltä, ja edelleen vain yksi jokseenkin samaa mieltä. Tampereen päivähoidon varhaiskasvattajat pitivät vastausten perusteella tärkeänä lapsen ja perheen tukemista kasvamaan kahden kulttuurin jäseniksi. Tutkijan näkökulmasta tämä on erittäin positiivinen havainto, sillä se kertoo varhaiskasvattajien myönteisestä asenteesta työtään ja vieraskielisiä perheitä kohtaan (Kuvio 7).

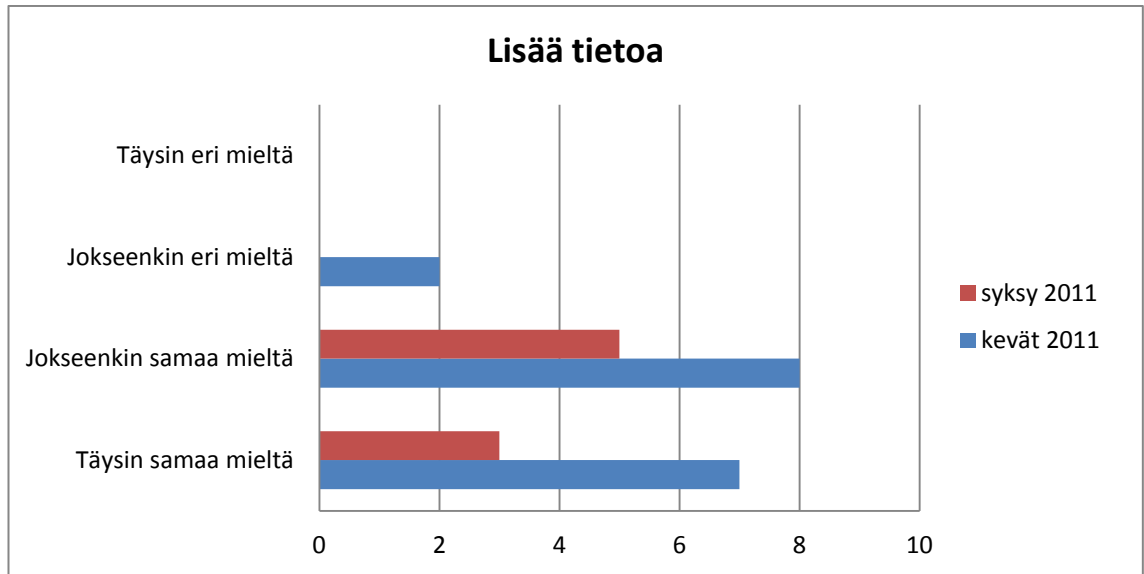
KUVIO 7. Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa on mielestäni tärkeää tukea vieraskielistä lasta ja tämän perhettä kasvamaan kahden kulttuurin jäseniksi.

Varhaiskasvattajat pitivät myös keskustelua yhteiskunnallisista ja kulttuuriin liittyvistä asioista perheen kanssa tärkeänä. Toisen väittämän kohdalla kevään kyselyssä täysin samaa mieltä oli 15 vastaajaa ja jokseenkin samaa mieltä kaksi vastaajaa. Syksyllä täysin samaa mieltä oli kuusi vastaajaa, ja jokseenkin samaa mieltä kaksi vastaajaa. (Kuvio 8).

KUVIO 8. Monikulttuurisen perheen kanssa on mielestäni tärkeää keskustella perheen omaan kulttuuriin ja suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista.

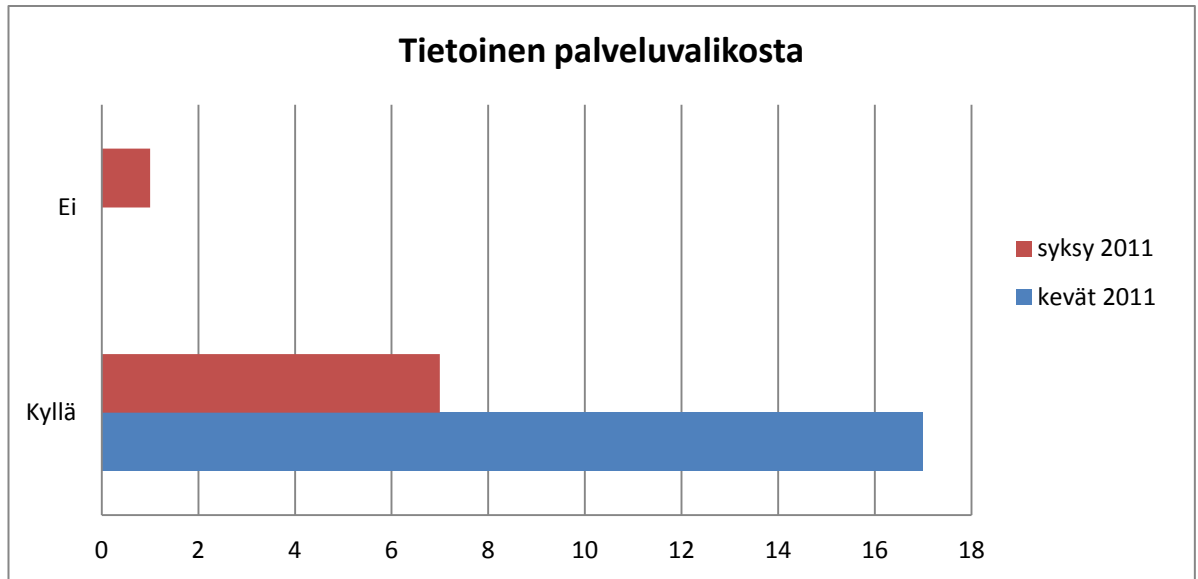
Vastaajat haluaisivat kuitenkin vielä lisää tietoa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta käytännössä. Keväällä kahdeksan vastaajaa oli täysin samaa mieltä siitä, että haluaisi lisää tietoa. Yhdeksän vastaajaa oli jokseenkin samaa mieltä, ja vain kaksi jokseenkin eri mieltä. Syksyn kyselyssä kolme vastaajaa oli täysin samaa mieltä ja viisi jokseenkin samaa mieltä. (Kuvio 9.)

KUVIO 9. Haluaisin enemmän tietoa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta käytännössä.

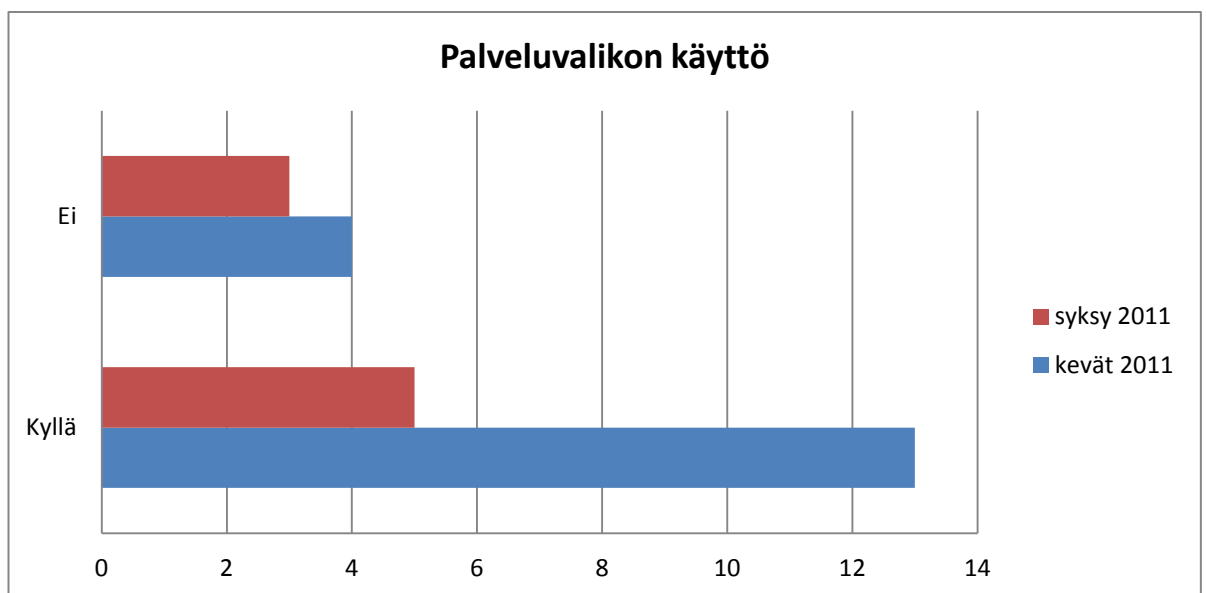
4.3 Vastaajien kokemuksia palveluvalikon käytöstä

Kyselylomakkeen kolmannessa osiossa oli kysymyksiä, jotka liittyivät monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoon. Ensimmäiseksi vastaajilta kysyttiin, ovatko he tietoisia palveluvalikon olemassaolosta. Kevään kyselyssä kaikki 17 vastaajaa kertoivat olevansa tietoisia palveluvalikon olemassaolosta. Syksyllä kuitenkin vain seitsemän vastaajaa ilmoitti olevansa tietoisia valikon olemassaolosta. Yksi vastaaja ilmoitti, ettei ole tietoinen valikon olemassaolosta (Kuvio 10). Tämä todennäköisesti johtuu enemmän sattumasta, kuin siitä, että tieto valikon olemassaolosta olisi vähentynyt kesän aikana. Vaikka kysely lähetettiin samoihin päiväkoteihin sekä keväällä että syksyllä, itse vastaajat saattoivat olla osittain tai kokonaan eri henkilöitä.

KUVIO 10. Olen tietoinen Tampereen kaupungin työntekijöiden Intranetissä Loorassa sijaitsevasta monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikosta.

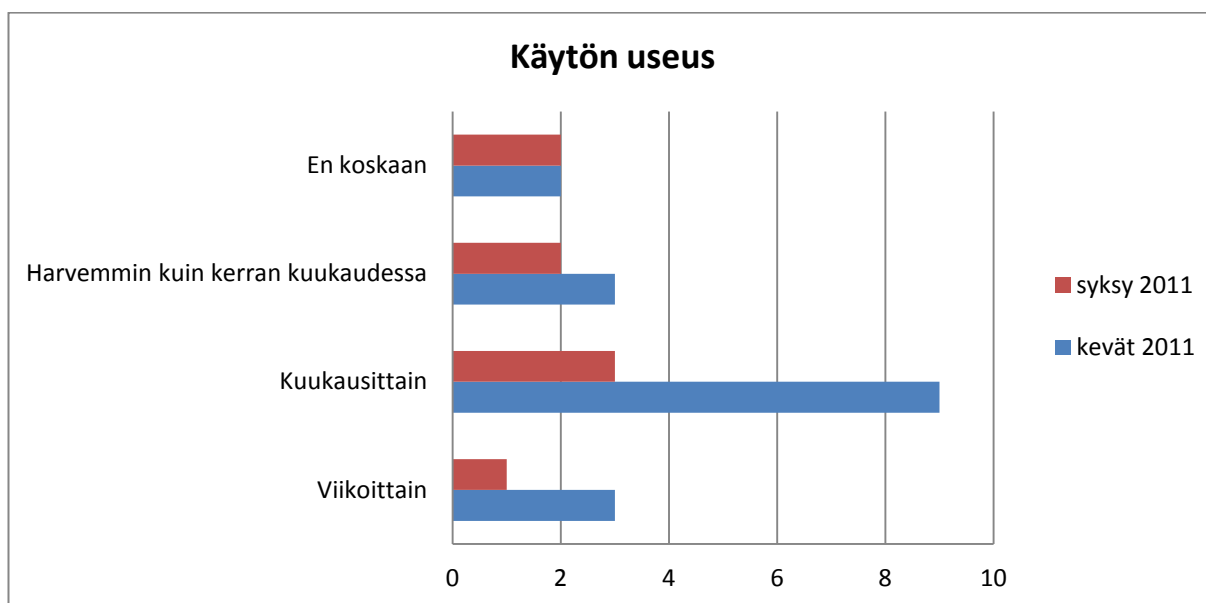
Keväällä 13 vastaajaa kertoi käyttäneensä jo palveluvalikkoo. Syksyllä vastaava luku oli 5 vastaajaa. Molemmissa kyselyissä suurin osa vastaajista oli siis jo käyttänyt palveluvalikkoo työssään (Kuvio 11).

KUVIO 11. Olen käyttänyt Loorassa sijaitsevaa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoo.

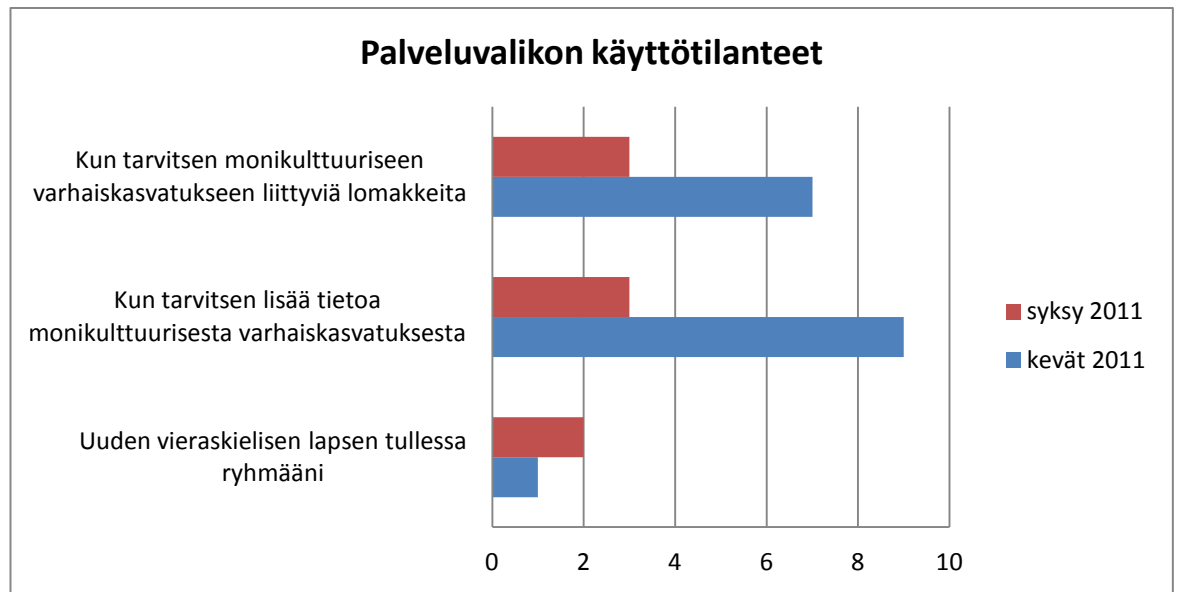
Kevään kyselyssä suurin osa (yhdeksän vastaajaa) ilmoitti käyttävänsä valikkoo kuukausittain. Myös syksyn kyselyssä tämä oli yleisin vastaus (kolme vastaa-

jaa). Kevään kyselyssä kolme vastaajaa ja syksyn kyselyssä yksi vastaaja ilmoittivat käyttävänsä valikkoa viikoittain (Kuvio 12).

KUVIO 12. Kuinka usein käytät palveluvalikkoa?

Vastaajilta kysyttiin myös, missä tilanteessa he useimmiten käyttävät palveluvalikkoa. Kevään kyselyssä yhdeksän vastaajaa ilmoitti käyttävänsä palveluvalikkoa silloin, kun tarvitsee lisää tietoa monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta. Lähes yhtä moni, eli seitsemän vastaajaa, ilmoitti käyttävänsä valikkoa tarvitessaan aiheeseen liittyviä lomakkeita. Syksyn kyselyssä näihin kahteen vaihtoehtoon tuli yhtä paljon vastauksia. Vähiten valikkoa käytetään uuden vieraskielisen lapsen tullessa varhaiskasvattajien päiväkotiryhmään (Kuvio 13).

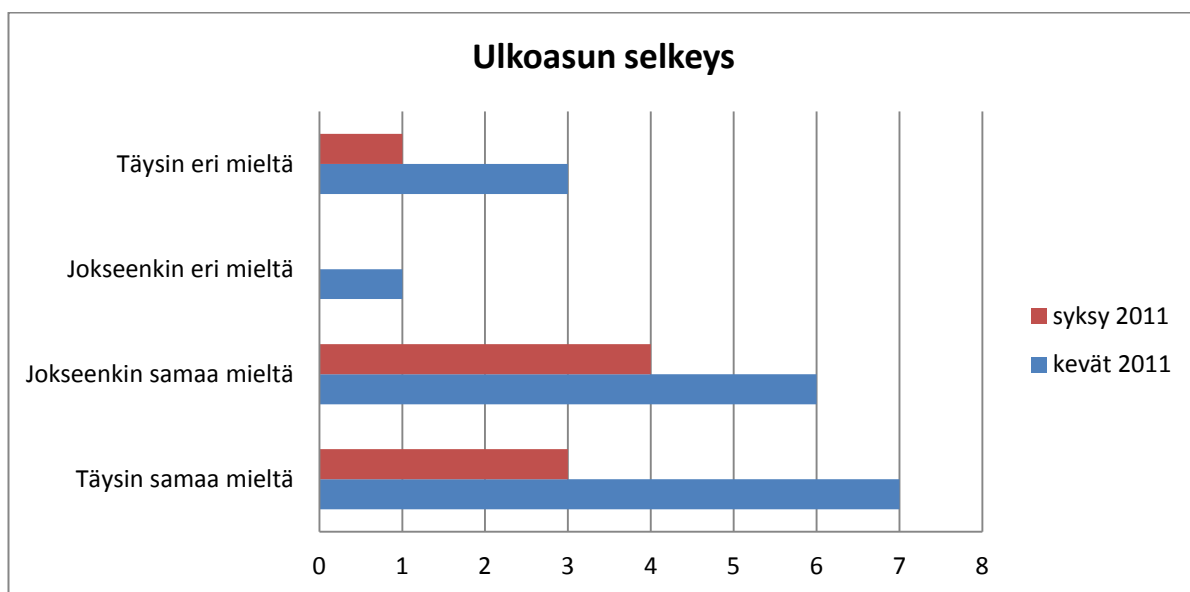

KUVIO 13. Missä tilanteessa useimmiten käytät palveluvalikkoa?

Seuraavaksi lomakkeessa oli neljä palveluvalikkoon liittyvää väittämää, ja vastaajien tehtävänä oli arvioida, missä määrin ovat samaa mieltä väittämien kanssa. Väittämät olivat:

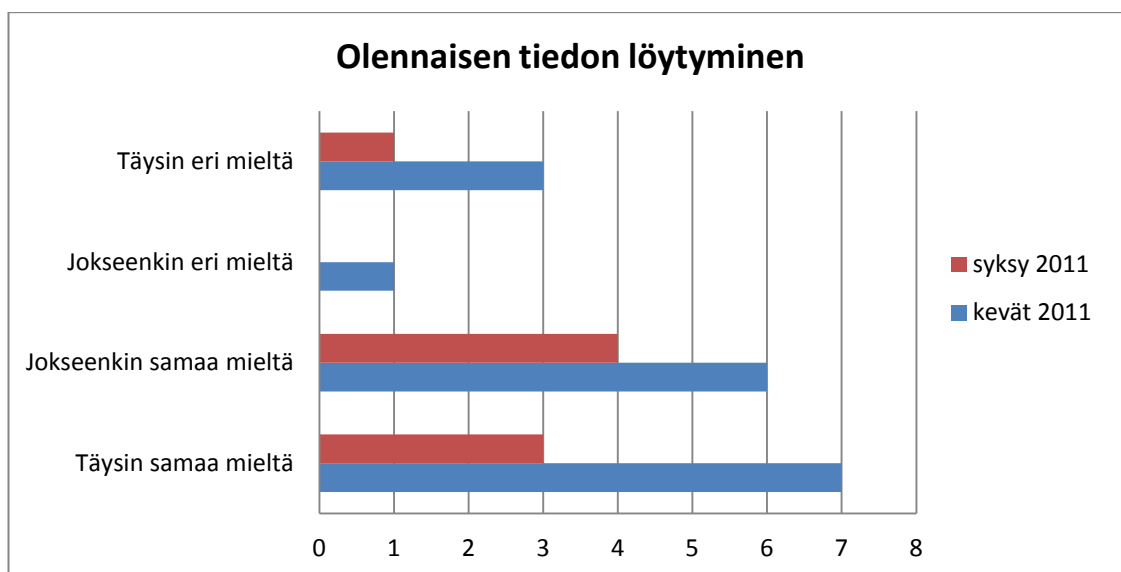
- 1) Palveluvalikko on ulkoasultaan selkeä.
- 2) Palveluvalikosta löytyy kaikki olennainen tieto monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta.
- 3) Aion käyttää palveluvalikkoa apuna työssäni myös tulevaisuudessa.
- 4) Olen saanut riittävästi ohjausta palveluvalikon käyttöön.

Sekä kevään että syksyn kyselyissä suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä palveluvalikon ulkoasuun. Vain yksi vastaaja oli molemmissa kyselyissä täysin eri mieltä (Kuvio 14).

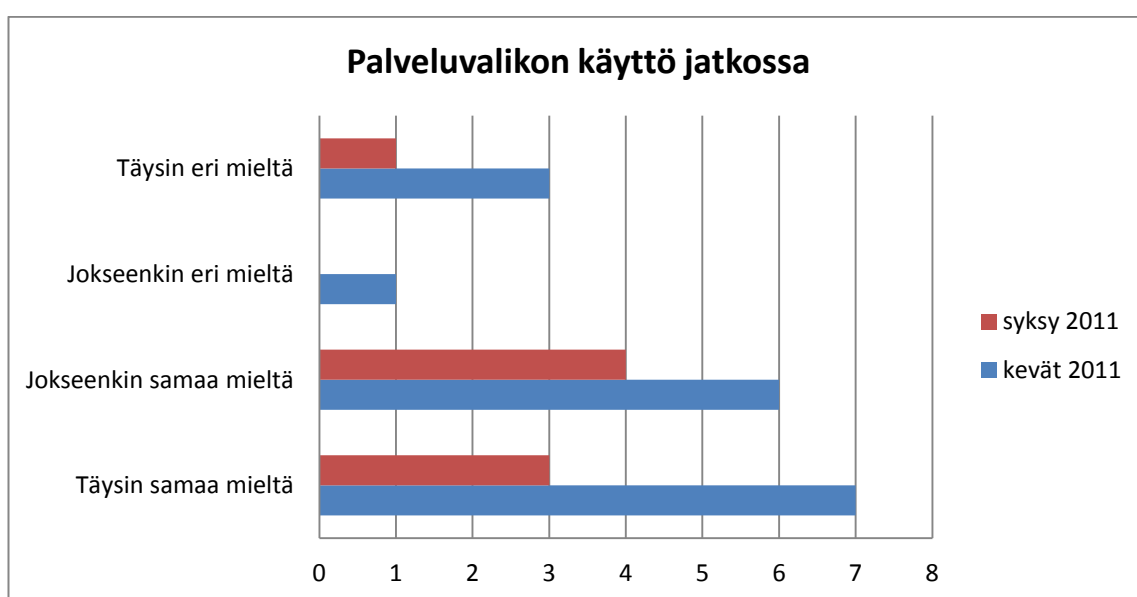
KUVIO 14. Palveluvalikko on ulkoasultaan selkeä.

Myös palveluvalikon tarjoamaan tietoon oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä. Kevään kyselyssä seitsemän vastaajaa oli täysin samaa mieltä väittämästä 2, yhdeksän oli jokseenkin samaa mieltä ja vain yksi vastaaja oli täysin eri mieltä. Syksyllä yksi vastaaja oli täysin samaa mieltä, kuusi jokseenkin samaa mieltä ja yksi täysin eri mieltä (Kuvio 15).

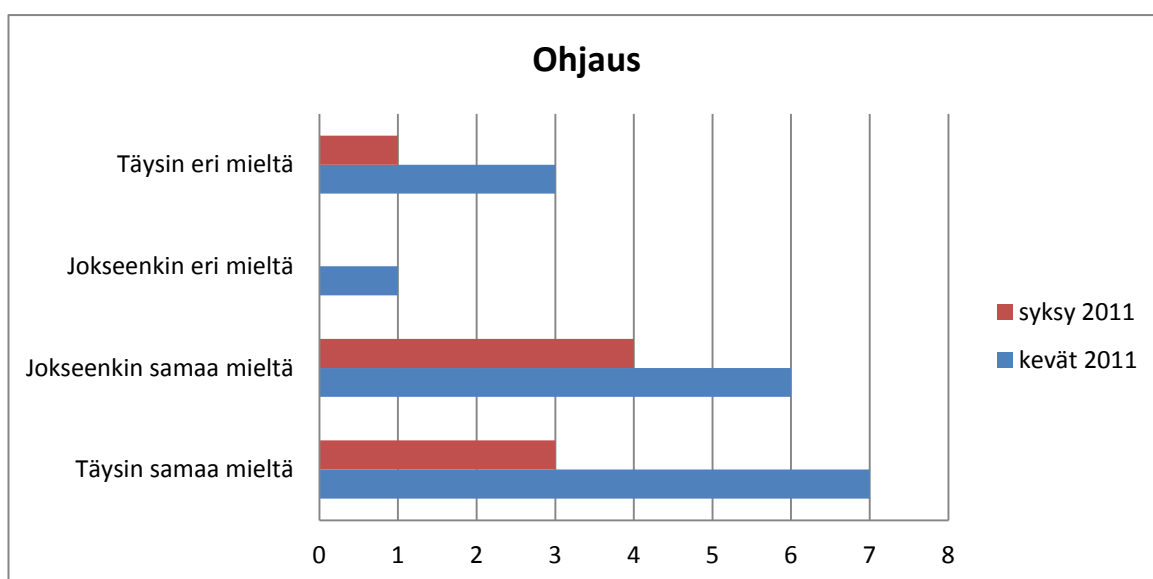
KUVIO 15. Palveluvalikosta löytyy kaikki olennainen tieto monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta.

Varhaiskasvattajat ilmaisivat myös aikovansa käyttää palveluvalikkoa jatkossakin apuna työssään. Keväällä 14 vastaajaa oli täysin samaa mieltä väittämästä 3, kaksi jokseenkin samaa mieltä ja vain yksi ilmoitti, ettei aio käyttää valikkoa jatkossa. Syksyllä seitsemän vastaajaa ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä siitä, että aikoo käyttää valikkoa jatkossakin, ja yksi oli jokseenkin samaa mieltä (Kuvio 16).

KUVIO 16. Aion käyttää palveluvalikkoa apuna työssäni myös tulevaisuudessa.

Viimeisenä väittämänä oli ” Olen saanut riittävästi ohjausta palveluvalikon käyttöön.” Tällä väittämällä halusin selvittää, kokevatko varhaiskasvattajat, että heitä on tiedotettu ja ohjeistettu riittävästi uuden työvälineen käytössä. Tulokset olivat pääasiassa rohkaisevia. Keväällä seitsemän vastaajaa oli täysin samaa mieltä ja kuusi jokseenkin samaa mieltä. Yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä ja kolme vastaajaa täysin eri mieltä. Syksyllä vain yksi vastaaja oli täysin eri mieltä, ja loput seitsemän jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä (Kuvio 17).

KUVIO 17. Olen saanut riittävästi ohjausta palveluvalikon käyttöön.

Lopuksi kyselylomakkeessa oli vielä avoin kysymys, johon vastaajat saivat halutessaan kertoa omin sanoin kommenttejaan tai kehitysehdotuksiaan palveluvalikkoon liittyen. Tämän avoimen kysymyksen avulla sain seuraavia vastauksia:

”Palveluvalikko on selkeä ja sieltä löytyy tarvittavat tiedot. Hienoa, että saatiin vihdoin selkeä kokonaisuus. On erittäin helppo käyttää.”

”Yksinkertaisuutta ja selkeyttä ainavaan enemmän! Aina on kiire kun tietoa hakee, joten nopeus= helppous on valttia!”

”Jos en ole käyttänyt palveluvalikkoa, niin en mielestäni osaa myöskään näihin kohtiin vastata!”

”Kun ryhmässä ei ole ollut pitkään aikaan monikulttuurisia lapsia, ei ole tullut muuta kuin luettua läpi tämä palveluvalikko. Ei siis minkäänlaista kokemusta sen käytöstä.”

”Valikko on tosi hyvä kun ensin ymmärtää mitä kaikkea sieltä on mahdollista löytää.”

”Valikon ulkoasu ei kerro mitä kaikkea sen sisältä löytyykään, pitää vai rohkeasti availla uusia palkkeja.”

Osa varhaiskasvattajista on siis kokenut valikon hyväksi työvälineeksi, ja pitää sitä hyödyllisenä tiedonlähteenä. Selkeyttä ja yksinkertaisuutta kuitenkin kaivattaisiin lisää, sillä varhaiskasvattajien työ on kiireistä ja tarvittava tieto pitäisi löytää aina mahdollisimman nopeasti. Osa vastaajista halusi myös kommentoida, vaikkei heillä ole kokemusta palveluvalikon käytöstä. Myös valikon ulkoasusta kommentoitiin, ettei se kerro mitä kaikkea valikko pitää sisällään, vaikka suurin osa vastaajista pitikin itse ulkoasua selkeänä.

5 TUTKIMUKSEN ARVIOINTI JA LUOTETTAVUUS

Kvantitatiivinen tutkimus ei ole sosiaaalialalla yleisesti ottaen kovin suosittua, sillä monia sen piiriin kuuluvia ilmiöitä on vaikeaa tai jopa mahdotonta mitata määrällisin menetelmin. Tutkimusta tehdessäni ja suunnitellessani haastavinta olikin juuri se, kuinka saisin mahdollisimman täsmällistä tietoa mahdollisimman suurelta ihmisjoukolta kuitenkin unohtamatta tai jättämättä täysin pois tutkittavien henkilökohtaisia *kokemuksia* ja *näkemyksiä* aiheesta.

Kvantitatiivisia tutkimustuloksia tulkitessa ja analysoidessa on myös pidettävä selkeästi erillään kaksi asiaa, tutkimustulokset havaintoina tai tunnuslukuina ja tulosten tulkinta (Alkula 1994, 297). Luvut itsessään eivät kerro mitään ilman kontekstia, johon sijoittaa ne tai jossa vertailla niitä.

Tutkimukseni molempien kyselyiden vastauksissa oli näkyvillä selkeästi sama kantava linja, eikä kovin merkittäviä heittelyitä kevään ja syksyn välillä ollut. Tämä oli jossain määrin odotettavissa, sillä päiväkodit ovat kesäajan kiinni eikä henkilökunta mitä todennäköisimmin kesälomalla perehdy työasioihin. Vastaus-ten määrä jäi odotettua pienemmäksi ja tämä luonnollisestikin vaikuttaa tutkimuksen yleistettävyyteen ja luotettavuuteen heikentävästi. Toisaalta vastauksia tuli kuitenkin lähes kaikilta Tampereen päivähoidon palvelualueilta, joten niiden maantieteellinen laajuus oli se, mitä toivoinkin tutkimusta suunnitellessani. Vastaajien avoimista kommenteista sain lisäksi tärkeää ja oleellista tietoa omin sanoin muotoiltuna, joten oli selkeästi hyvä valinta jättää kyselyn loppuun yksi avoin kysymys.

Lähetin molempien kyselyjen ohessa vastaajille saatekirjeen, jossa selitettiin tutkimuksen tarkoitus ja tavoite, sekä kerrottiin, ettei yksittäisten päiväkotien tai työntekijöiden nimiä tulla julkaisemaan missään, vaan kaikki vastaukset käsitellään anonymisti. Koska kyseessä oli sähköinen Internet-kysely, vastaajien määrään on saattanut vaikuttaa näiden tietokoneenkäyttötaito, etenkin huomioon ottaen, että jo saatujen vastausten perusteella suurin osa vastaajista oli yli 45-vuotiaita. Jotkut eivät myöskään yksinkertaisesti koe sähköistä vastaamista

mielekkääksi, vaikka se onkin huomattavasti nopeampaa ja vaivattomampaa kuin paperisien lomakkeiden täyttäminen ja uudelleen postittaminen.

Saaduista vastauksista piirtyy kuitenkin selkeälinjainen peruskuva siitä, millaisia ajatuksia ja kokemuksia Tampereen päivähoidon varhaiskasvattajilla tällä hetkellä on monikulttuurisen varhaiskasvatuksen suhteen sekä miten he ovat ottaneet käyttöön kaupungin Intranetissä sijaitsevan palveluvalikon.

Varhaiskasvattajat ovat pääosin tyytyväisiä valikkoon. He ovat käyttäneet sitä apuna työssään, suurin osa jopa kuukausittain, ja aikovat käyttää jatkossakin. Tästä huolimatta he toivoisivat vielä lisää tietoa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta, mikä ei ole yllättävää, sillä se on kuitenkin todella laaja ja haastava työkenttä. Palveluvalikkoa kehitettäessä voitaisiin siis tulevaisuudessa kiinnittää huomiota etenkin valikon ja sen sisältämän tiedon selkeyteen ja mahdollisimman nopeaan navigointiin sivustolla.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni tekeminen on ollut siinä mielessä pitkä prosessi, että sen ideointi ja aiheen pohtiminen alkoivat jo syksyllä 2010 eli vuosi sitten. Matkan varrella työn sisältö ja rakenne ovat muuttuneet paljonkin. Aivan ensimmäinen ajatus työelämäohjaajani kanssa oli se, että olisin suunnitellut pienen vieraskielisen lapsen ryhmään tuloa käsittelevän opasvihkosen varhaiskasvattajille. Välillä harkitsimme myös muutaman varhaiskasvattajan teemahaastattelua palveluvälikön käytöstä, mutta lopulta päädyimme kuitenkin määrälliseen kyselytutkimukseen ajatellen, että sen kautta olisi mahdollista saada tietoa laajemmalta alueelta ja useammilta henkilöiltä. Huolimatta siitä, että vastausten lopullinen lukumäärä jäi toivottua alhaisemmaksi, koen kuitenkin, että tässä onnistuttiin ja että määrällinen tutkimus oli tämän aiheen käsittelyssä parempi ratkaisu kuin esimerkiksi teemahaastattelu.

Opinnäytetyötä tehdessäni mietin paljon siihen liittyviä teknisiä kysymyksiä. Pohdin, olisiko kysely kannattanut lähettää esimerkiksi Tampereen kaikkiin päiväkoteihin (82 päiväkotia), jolloin tutkimus olisi hyvin todennäköisesti paisunut aivan liian suureksi, vaikka jokaisesta päiväkodista olisikin tullut vain muutama vastaus. Toisaalta vastausprosenttia on mahdotonta arvata etukäteen.

Olisin kuitenkin esimerkiksi voinut laajentaa tutkimuksen otantaa siinä vaiheessa, kun huomasin että vastauksia on tullut melko vähän, ja lähettää kyselyn useampiin satunnaisesti valittuihin päiväkoteihin. Myös erillisen muistutuksen lähettäminen esimerkiksi vastausajan puolivälissä sekä keväällä että syksyllä olisi saattanut lisätä vastaajien määrää. Päiväkotityö on kuitenkin todella kiireistä ja tauot lyhyitä, eivätkä työntekijät välttämättä ole kovin innokkaita vastaamaan vapaa-ajallaan mihinkään ylimääräisiin kyselyihin, jotka eivät varsinaisesti liity heidän työhönsä. Lisäksi vanhemmille työntekijöille sähköisten kyselyiden täyttäminen saattaa olla myös puhtaasti tietotekninen haaste.

Internet on nykyisin täysin luonteva ja jokapäiväinen osa kaikkea elämäämme, työtämme ja opiskeluamme. Sen tarjoamia mahdollisuuksia tutkitaan ja kehitetään jatkuvasti. Erilaisia yhteisön sisäisiä palvelusivustoja, sosiaalisen median

sivustoja ja tietokantoja on valtava määrä. Ongelmaksi voikin muodostua tiedon puuttumisen sijaan tiedon määrä. Oikeaa, täsmällisintä ja ajankohtaisinta tietoa voi olla vaikea löytää, ellei tiedä mistä etsiä. Tämän vuoksi Monikulttuurisuuskasvatus -blogin ja palveluvalikon kaltaiset sivustot, jotka nimenomaan kokoavat tietoa helpommin käsiteltävään ja jäsennettävään muotoon, ovat todella hyödyllisiä kiireistä työtä tekeviä kasvattajia ajatellen. Tämän tyyppisten sivustojen vahvuus piilee juuri siinä, että niiden sisältämä tieto on valmiiksi lajiteltu ja kategorisoitu mahdollisimman pieniin ja yksityiskohtaisiin osasiin, joten tarvittava tieto on helppo poimia sivuilta.

Palveluvalikon kaltaisten sivustojen tehokas ja monipuolinen käyttö edellyttää kuitenkin sitä, että käyttäjä on ensin tutustunut sivuston yleisrakenteeseen, jotta hän osaa navigoida sivuilla. Kuten eräs kyselyn vastaajistakin totesi, palveluvalikon ulkoasu ei itsessään vielä kerro, mitä kaikkea sivustolta löytyy, vaan täytyy itse rohkeasti klikkailla eteenpäin. Tällaisten uusien, laajempaan käyttöön suunniteltujen palvelusivustojen käyttöönoton yhteydessä asianmukaisten koulutusten järjestäminen onkin keskeistä. Koulutuksissa olisi hyvä käydä lävitse, mistä sivustossa on kysymys, mitä kaikkea se pitää sisällään, ja mistä mikäkin tieto löytyy. Näin kasvattajilla ei mene työssään ylimääräistä aikaa, kun he yrittävät etsiä sivustolla olevasta linkkiviidakosta tarvitsemaansa kohtaa.

Koulutuksissa lävitse käydyt materiaalit olisi myös hyvä säilyttää ja laittaa esille Internetiin, jotta myös ne työntekijät, jotka eivät ole päässeet paikalle, voisivat tutustua niihin myöhemmin. Koulutuksia voisi järjestää useammankin, ja niiden vaikutusta palveluvalikon käyttökokemuksiin voisi myös tutkia.

Olisi mielenkiintoista teetättää kysely uudestaan esimerkiksi vuoden kuluttua, ja katsoa olisiko vastauksissa enemmän hajontaa kuin nyt, kun kyselyiden välissä oli vain kolme kuukautta aikaa. Kyselyssä ei ilmennyt mitään kovin yksityiskohtaisia parannusehdotuksia palveluvalikon kehittämiseksi, mutta kenties valikkoa voisi varhaiskasvattajien toiveiden mukaisesti muokata vieläkin selkeämmäksi. Käytettävissä oleva tietotekninen ja graafinen osaaminen tietenkin vaikuttavat siihen, millainen tämän tyyppisten sivustojen ulkoasusta tulee, sillä sivuston sisällön kirjoittaja ja kokoaja, ja ulkoasusta vastaava henkilö harvoin ovat sama

ihminen. Kun on kyseessä kaupungin rahoittama projekti ja sen myötä syntynyt palvelu, rahan ei kuitenkaan kuvittelisi olevan kynnyskysymys.

Jatkossa voisi lisäksi tutkia esimerkiksi, onko palveluvalikosta ollut hyötyä vieraskielisen lapsen perheen kanssa työskentelyyn ja kasvatuskumppanuuden kehittämiseen. Suurin osa opinnäytetyöni pohjana olleeseen kyselytutkimukseen vastanneista varhaiskasvattajista oli kuitenkin arvioinut perheen kanssa keskustelun ja perheen tukemisen kahden kulttuurin jäseniksi kasvamisessa tärkeäksi. Kaikilla lastentarhanopettajilla ei välttämättä esimerkiksi ole riittävästi tietoa tulkkipalveluiden käytöstä, ja palveluvalikosta voisi siinä suhteessa olla hyötyä kun he ovat järjestämässä tapaamisia vieraskielisen perheen kanssa.

Raportin alkupuolella tarkastelin suomalaista, ruotsalaista ja norjalaista varhaiskasvatusta. Kahdessa jälkimmäisessä on monikulttuurisuus historiallisista syistä otettu aiemmin ja huolellisemmin huomioon kuin Suomessa. Lisäksi esimerkiksi Ruotsissa on tehty enemmän tutkimusta aiheesta, etenkin kielen merkityksestä oppimisen kannalta. Suomessa monikulttuurinen varhaiskasvatusosaaminen on parhaimmillaan isoissa kaupungeissa, joissa maahanmuuttajia on paljon. Yhteinäisiä toimintamalleja kehitellään koko ajan lisää, mutta toistaiseksi ainakaan esimerkiksi koko maan kattavaa mallia ei ole kehitetty.

Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa lapsilähtöisyys on nähdäkseni aivan erityisen tärkeää, sillä nämä lapset ovat vielä suuremmassa määrin kukin erilaisia, oman kulttuurinsa ja suomalaisen kulttuurin rajapinnalla tasapainottelevia yksilöitä, joille oman identiteetin rakentaminen voi olla hyvinkin haasteellista. Lapsen itsetunnon ja terveen minäkuvan rakentumisen kannalta on oleellista, että hänellä on ympärillään avoimesti suhtautuvia ja tukevia aikuisia.

Lastenpsykiatri ja kirjailija Raisa Cacciatore kirjoittaa Väestöliiton sivuilla olevassa artikkelissaan: ”*Hyvä itsetunto suojaa lasta ja nuorta. Siitä voi jopa ennustaa, kuinka hän tulee pärjäämään tulevaisuuden haasteissaan. Lapsuuden ja nuoruuden kokemukset luovat itsetunnon pohjan. Itsetunto sinänsä muuttuu jatkuvasti, sillä se muodostuu elämän makuisesta arjesta ja yhteenkuuluvuuden tunteesta. Nämä perusasiat toisinaan hukkuvat paineiden ja kiireen alle. Siksi*

on hyvä pysähtyä itsetunnon rakennusaineiden äärelle miettimään, mitä juuri minä voisin tehdä lapsen hyväksi hänen elämäänsä kannattelevana turvallisena aikuisena tai vanhempana.” (Väestöliitto 2009).

Varhaiskasvattajilla on merkittävä rooli vieraskielisen lapsen ja perheen sopeutumisessa ja kotoutumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan. He ovat mukana perheen jokapäiväisessä arjessa ja tarkkailemassa lapsen kasvua ja kehitystä.

Pystyäkseen toimimaan paremmin työssään, varhaiskasvattajat tarvitsevat ajankohtaista ja täsmällistä tietoa sekä konkreettisia työvälineitä monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen. Heidän täytyy olla valmiita ja avoimia omaksumaan uutta tietoa, joka saattaa myös olla ristiriidassa heidän henkilökohtaisten käsitystensä kanssa (esimerkiksi eri uskontoihin liittyvät tavat), ja kohtelevaan ryhmänsä vieraskielisiä lapsia näiden omista kielellisistä ja kulttuurillisista lähtökohdista käsin. Tämä olisi hyvä ottaa huomioon myös varhaiskasvattajien ammatillisessa koulutuksessa, sillä maahanmuuttajat eivät ole vain jokin ohimenevä ilmiö, vaan pysyvä ja kasvava osa suomalaista yhteiskuntaa. Avoimessa ja hyväksyvässä varhaiskasvatusympäristössä ja ilmapiirissä vieraskielisillä lapsilla on paremmat mahdollisuudet kehittyä itseään arvostaviksi, rohkeiksi ja tasapainoisiksi kahden kulttuurin jäseniksi.

LÄHTEET

Ahaa! Avaimia monikulttuuriseen kohtaamiseen. 2011. Luettu 27.11.2011

<http://www.ahaa-avaimia.fi/>

Alkula T.; Pöntinen S.; Ylöstalo P. 1994. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. WSOY, Juva.

Cacciatore R. 2009. Itsetunto on tasapainotila. Väestöliitto. Luettu 10.10.2011
http://www.vaestoliitto.fi/vanhemmuus/tietoa_vanhemmille/pienten_lasten_vanhemmat/artikkeleita/?x243913=244042

Chaouche, M; Grönlund S. 2010. Monikulttuurisen lapsen kohtaaminen – lastentarhanopettajien näkemyksiä ja kokemuksia. Metropolian ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Luettu 27.11.2011
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/21814/Chaouche_Mari%20-%20Gronlund_Sanna.pdf?sequence=1

Henningsson, L.; Pernetun, J. 2004. Mångkultur, Förskolan, Kulturmöten, Kulturkrockar. Kristianstad University College, Department of Teacher Education. Luettu 12.10.2011.
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hkr:diva-3167>

Hyltenstam, Kenneth. 1999. Begreppen språk och dialekt – om meänkielis utveckling till eget språk ("The notions of language and dialect and the status of Tornedal Finnish"). Sveriges sju inhemska språk –ett minoritetsspråk, s. 98-137. Lund: Studentlitteratur.

Jalarvo, K. 2011. Monikulttuurisuus Ylen alueuutisissa. Tarkastelussa etniset ja kielelliset vähemmistöt Tampereen toimituksen uutisissa. Kemi-Tornian ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Luettu 16.9.2011
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/27778/Jalarvo_Kanerva.pdf?sequence=1

Kaikkonen, P. 2001. Identiteetti ja sen kompleksisuus kulttuurienvälisen vieraan kielen opetuksen käsitteenä, s. 347. Jyväskylä : Koulutuksen tutkimuslaitos.

Kartovaara, L.; Hannele S. Suomalainen lapsi 2007. Tilastokeskus. Luettu 20.9.2011.
http://www.stat.fi/ajk/tapahtumia/2007-04-12_esittely_suomi_lapsi.pdf

Kemppainen-Koivisto, R.; Salmio, T. (toim). 2008. Matkalla suvaitsevaisuuteen. Toinen painos. Kauhava: Kauhavan kirjapaino. s 7.

Kokkonen, L. 2009. Maahanmuuttajataustaisten lasten kaksikielisyyden ja kulttuuri-identiteetin tukeminen päiväkotiryhmässä. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Luettu 14.9.2011
http://www.pkamk.fi/julkaisut/sahkoinenjulkaisu/Kokkonen_opinnaytetyo.pdf

Komi, T. 2011. Monimuotoisuus voimavarana. Lastentarha 3/2011, 10-11.

Leinonen, R. 2011. Kaksikulttuurinen lapsi päivähoidossa : Vanhempien kokemuksia päivähoidon varhaiskasvatuksesta lapsen kaksikulttuurisen ja kaksikielisen identiteetin tukijana sekä kasvatuskumppanuudesta. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Luettu 27.11.2011
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25988/Leinonen_Rita.pdf?sequence=1

Lensu, N. 2010. Kasvatuskumppanuus eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten vanhempien kanssa : päiväkodin henkilökunnan kokemuksia Lahdessa. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu. Luettu 26.11.2011
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20963/Lensu_Nelly.pdf?sequence=1

Lov om barnehager (barnehageloven). LOV 2005-06-17 nr 64. Luettu 15.10.2011.
<http://www.lovdato.no/all/hl-20050617-064.html>

Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa. 2007. Sosiaali- ja terveysministeriö, varhaiskasvatuksen maahanmuuttajatyön kehittämisjaosto Selvityksiä 2007:62. Helsinki.

Moniku-hanke. 2005-2007. Sosiaalisen vahvistaminen pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksessa. Luettu 15.9.2011.
http://www.socca.fi/files/161/Monikulttuurisen_maahanmuuttajatyon_toimintamalli_2008.pdf

Monikulttuurisuuskasvatus. 2011. Koulutus ja kasvatus monikulttuurisessa ympäristössä. Opetusblogi. Luettu 26.11.2011.
<http://multikult.wordpress.com/verkkosivuja/>

Mucca-hanke. 2011 Monikulttuuriset lapset ja aikuiset päivähoidossa. Luettu 20.10.2011. <http://mucca.fi/>

Nilsson, A; Sarajävi, J. 2008. Mångkultur i förskolan : - förskollärares förhållningssätt och inställning. Mälardalen University, School of Education, Culture and Communication. Luettu 20.10.2011.
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mdh:diva-4741>

Nissinen, M.; Rajaniemi, V. 2007. Monikulttuurinen varhaiskasvatus Kemissä - varhaiskasvattajat rakentamassa kasvatuskumppanuutta maahanmuuttajaperheiden kanssa. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Paavola, H. 2007. Monikulttuurisuuskasvatus päiväkodin monikulttuurisessa esiopetusryhmässä. Helsingin yliopisto. Luettu 10.11.2011.
<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/6108/monikult.pdf?sequence=1>

Paavola, H; Talib M. 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja koulussa. Juva: Bookwell Oy, 26.

Pollari, J; Koppinen, M. 2011. Maahanmuuttajan kohtaaminen ja opettaminen. Juva: Bookwell Oy, 41-43.

Skolverket. 2010. Läröplan för förskolan Lpfö 98. Luettu 16.9.2011.
http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2442

Tampereen kaupungin työntekijöiden Intranet Loora. 2011.
Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikko. Luettu 16.9.2011.
<http://www.tampere.fi/tampereinfo/viestinta/loora.html>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2003. Helsinki: Stakes. s.17.

Väestöliitto. 2011. Monikulttuurisuus. Monikulttuurinen osaamiskeskus. Luettu 27.11.2011.
<http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/monikulttuurinen-osaamiskeskus/>

Wahlström, R. 1996. Suvaitsevaisuuteen kasvattaminen. Erilaisuus on rikkautta. Juva: WSOY.

Yhdenvertaisuus.fi. 2011. Sisäasiainministeriö, ministeriön oikeusyksikkö, Yhdenvertaisuus etusijalle –hanke. Luettu 27.11.2011.
<http://www.yhdenvertaisuus.fi/>

LIITTEET

LIITE 1: Kyselylomake

Kysely monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta

TAUSTATIEDOT

Ikä

- alle 25 vuotta
- 25-34 vuotta
- 35-44 vuotta
- 45-55 vuotta
- yli 55 vuotta

Päivähoidon palvelualue: eteläinen, kaakkoinen, keskusta, koillinen, läntinen

Kuinka kauan olet ollut töissä päivähoidossa? alle 2 vuotta, 2-5 vuotta, 6-10 vuotta, yli 10 vuotta

Vieraskielisten lasten lukumäärä omassa ryhmässäsi tällä hetkellä?

- Ei yhtään lasta
- 1-5 lasta
- 6-10 lasta
- Yli 10 lasta

MONIKULTTUURINEN VARHAISKASVATUS

Millaista on osaamisesi tällä hetkellä monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttajana?

- Erittäin hyvää
- Melko hyvää
- En osaa sanoa
- Ei kovinkaan hyvää

Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa on mielestäni tärkeää tukea vieraskielistä lasta ja tämän perhettä kasvamaan kahden kulttuurin jäseniksi.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Monikulttuurisen perheen kanssa on mielestäni tärkeää keskustella perheen omaan kulttuuriin ja suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Haluaisin enemmän tietoa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta käytännössä.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

MONIKULTTUURISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVALIKKO LOORASSA

Olen tietoinen Tampereen kaupungin työntekijöiden Intranetissä Loorassa sijaitsevasta monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikosta Kyllä/Ei

Olen käyttänyt Loorassa sijaitsevaa monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa Kyllä/Ei

Kuinka usein käytät palveluvalikkoa?

- Viikoittain
- Kuukausittain
- Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- En koskaan

Missä tilanteessa useimmiten käytät palveluvalikkoa?

- Uuden vieraskielisen lapsen tullessa ryhmääni
- Kun tarvitsen lisää tietoa monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta
- Kun tarvitsen monikulttuuriseen varhaiskasvatukseen liittyviä lomakkeita

Palveluvalikko on ulkoasultaan selkeä.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Palveluvalikosta löytyy kaikki olennainen tieto monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä

- Täysin eri mieltä

Aion käyttää palveluvalikkoa apuna työssäni myös tulevaisuudessa.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Olen saanut riittävästi ohjausta palveluvalikon käyttöön.

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Muuta: (avoin kysymys, vastaajat voivat kirjoittaa omia kommenttejaan jos on vielä jotain mitä haluaisivat sanoa)

LIITE 2: Saatekirje 1

Tervehdys!

Olen kolmannen vuoden sosiaalialan opiskelija Tampereen ammattikorkeakoulusta, ja valmistumassa ensi syksynä sosionomiksi ja lastentarhanopettajaksi. Opinnäytetyöni aiheena on Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikon käyttöönoton kartoitus ja arviointi Tampereen päivähoidossa. Toteutan tutkimuksen kahdessa osassa tehtävänä kyselytutkimuksena, joka on suunnattu päiväkotien lastentarhanopettajille. Kyselyn toinen osa toteutetaan alkusyksystä 2011. Kysymykset käsittelevät monikulttuurista varhaiskasvatusta sekä kaupungin intranetissä keväällä 2011 julkaistua monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa.

Tampereen kaupungin konsernihallinto on myöntänyt tutkimusluvut ja noudatan myös itse tutkimusta tehdessäni tutkimustyön eettisiä periaatteita. Kyselyyn vastataan nimettömästi, eikä minkään yksittäisen päiväkodin nimeä tai työntekijän henkilöllisyyttä voida tunnistaa tutkimustuloksista.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 5 minuuttia. Tutkimukseen on sattumanvaraisesti valittu mukaan 14 kunnallista päiväkotia Tampereelta, ja toiveeni olisi, että välittäisitte tämän saatekirjeen ja linkin e-lomakkeeseen kaikille päiväkodisanne työskenteleville lastentarhanopettajille, jotta he voisivat halutessaan vastata kyselyyn. Mahdollisimman kattavan aineiston saamiseksi toivoisin, että mahdollisimman moni vastaisi kyselyyn.

Kyselyn vastausaika on 18.5-3.6.2011 ja se löytyy osoitteesta:

<https://lomake.tamk.fi/v3/lomakkeet/11016/lomake.html>

Ystävällisin terveisin,

Annika Tiilikainen

Tampereen ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosiaalipedagogiikan vaihtoehtoiset suuntautumisopinnot

LIITE 3: Saatekirje 2

Tervehdys!

Olen neljännen vuoden sosionomiopiskelija Tampereen ammattikorkeakoulusta ja tekemässä opinnäytetyötäni monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta. Viime toukokuussa lähetin neljääntoista Tampereen alueen päiväkotiin kyselyn monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta, ja nyt kun uusi päiväkotilukukausi on pyörähtänyt käyntiin, olisi tarkoitus tehdä tuo sama kysely uudestaan ja katsoa, onko muutosta kevääseen verrattuna tapahtunut.

Pyytäisin teitä ystävällisesti välittämään tämän viestin päiväkotinne työntekijöille, jotta he voisivat halutessaan vastata kyselyyn. Kyselyyn vastataan nimettömänä ja kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, yksittäisen henkilöiden tai päiväkotien nimiä ei käy ilmi mistään tuloksista tai valmiista opinnäytetyöstä. Tampereen kaupunki on myöntänyt tutkimusluvan opinnäytetyölle.

Kysely löytyy osoitteesta

<https://lomake.tamk.fi/v3/lomakkeet/11016/lomake.html> ja siihen vastaaminen kestää n. 5 min. Vastausaikaa on 5.9-20.9.2011.

Tutkimuksen luotettavuuden ja onnistumisen (sekä oman valmistumiseni) kannalta toivoisin, että mahdollisimman moni jaksaisi vastata kyselyyn.

Oikein hyvää alkanutta syksyä toivottaen!

Annika Tiilikainen

Sosiaalia

Sosiaalipedagogiikan vaihtoehtoiset opinnot

Tampereen ammattikorkeakoulu

LIITE 4: Palveluvalikon etusivu

Loora - Tampereen kaupungin intranet - Windows Internet Explorer

https://www.loora.fi/portal/auth/portal/default/CMSview/View?action=e&windowstate=normal&mode=view&id=88d64250-be5e-46ff-b1b0-fc954e6bd0c0

Tiedosto Muokkaa Näytä Suosikit Työkalut Ohje

Tätä sivustoa ei ole analysoitu vielä. Ilmoita meille

Loora - Tampereen kaupungin intranet

Sivu Työkalut

Annika Tiilikainen Omat asetukset Kirjaudu ulos

Loora
Täynnä tietoa

Looran aineisto on tarkoitettu ainoastaan kaupungin sisäiseen käyttöön.

Päivähoito>Varhaiskasvatus ja esiopetus>Monikulttuurinen varhaiskasvatus

Etusivu Laser Oma Loora

Päivähoito

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Esiopetus...
Varhaiskasvatus...
Perhepäivähoito
Varhainen tuki
Lapsen hyvinvointi
Monikulttuurinen varhaiskasvatus

Vieraskielisen lapsen kasvun ja oppimisen polku yhtenäisenä toimintamallina monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa

Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen palveluvalikko

Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa	Mitä monikulttuurinen varhaiskasvatus on?	Tampereen kaupungin kotouttamisohjelma 2010-2020
Vieraskielinen lapsi ja perhe	Varhaiskasvatuksen aloitus päivähoitossa	Kasvatuskumppanuus ja perheiden palveluohjaus
Kieli	Suomi toisena kielenä	Oma äidinkieli
Tulkkaukset	Tietoa tulkkauksesta	Varhaiskasvatuksen lomakkeita ja tiedotteita
Tiedotteet ja lomakkeet	Eri kielille käännettyjä tiedotteita	Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen lomakkeita ja tiedotteita
Monikulttuurisuus	Monikulttuurisuus	Monikulttuurisuus

Arvioi sivun sisältöä

Arvio ★★★★★ Ei arvosteluja

Sivua kuvaavia sanoja

arkihavainnointi repunkakanassa Lisää

Sivusta vastaava: Pirkko Seppä, muokattu viimeksi 23.2.2011

Pilota arviointi

© Tampereen kaupunki 2011 | Sivukartta | Käyttöohjeet | Palaute | Tietoa sivustosta

Valmis

Käynnistä

Loora - Tampereen k...

Luotetut sivustot

100%

16:45